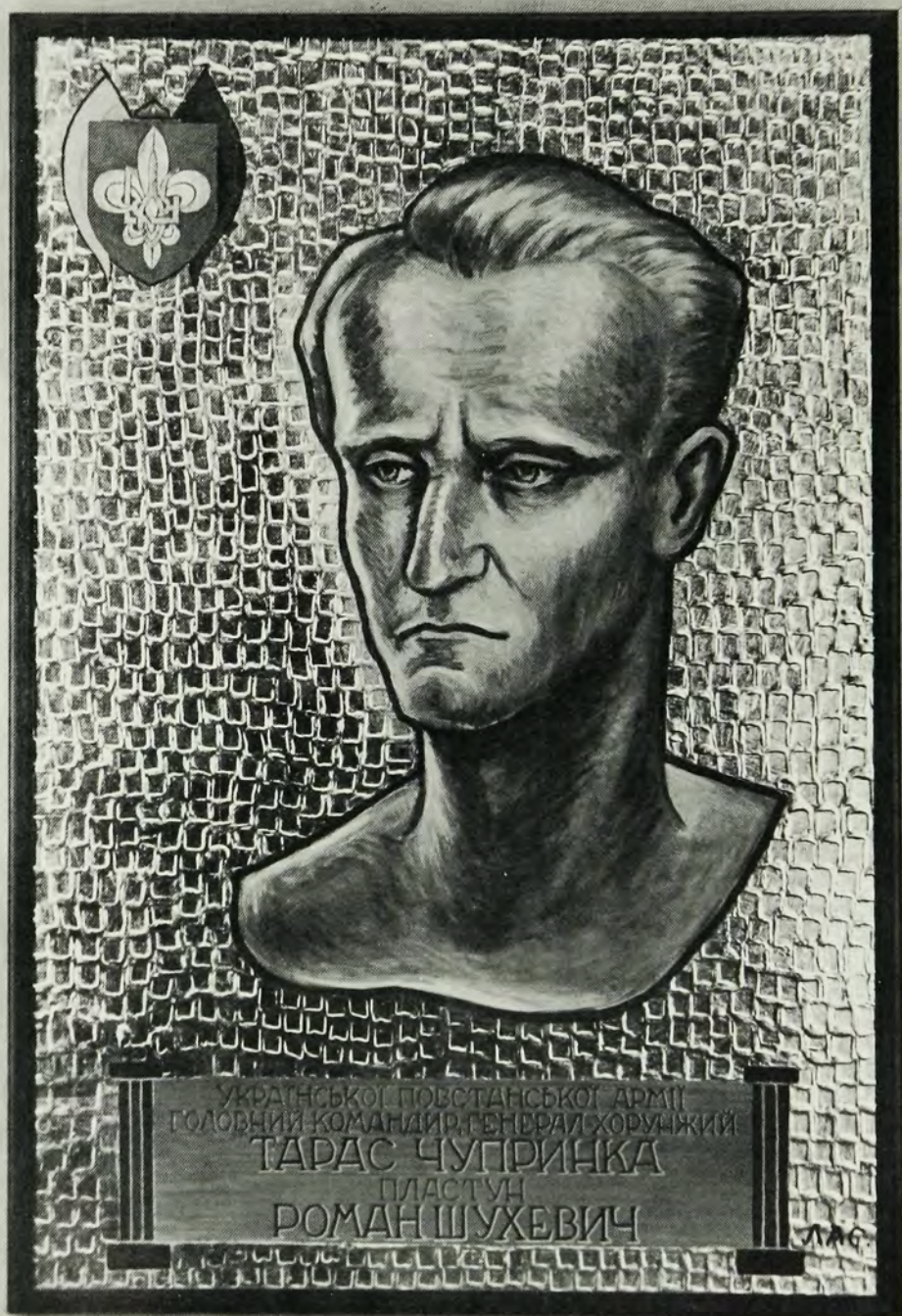

5 березня 1950 року згинув
смертю героя на полі бою
наш пластовий Друг,
славної пам'яті
пл. сен. РОМАН ШУХЕВИЧ,
головний командир УПА,
генерал ТАРАС ЧУПРИНКА.

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ 1970 MARCH

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Христя Велигорська, пл. сен. Тит Геврик, Мирон Білинський, Богдан Певний, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун. ● На обкладинці: портрет головного командира УПА, генерала-хорунжого Тараса Чупринки (пл. сен. Романа Шухевича), що знаходиться у Пластовому Домі у Філадельфії, США, намалював Володимир Пасовський.

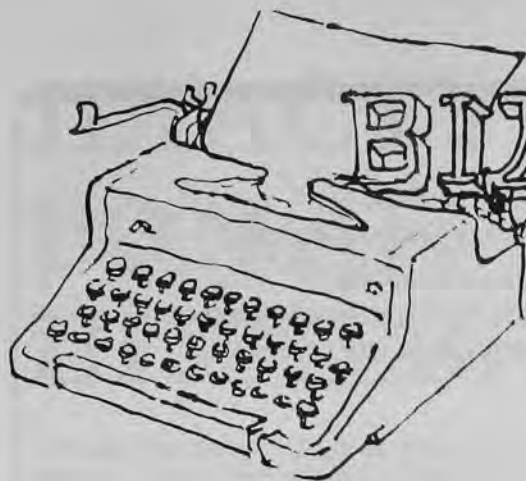
З М І С Т

- 1 Від Редакції: 20-річчя від дня смерті генерала Т. Чупринки
- 1 Із збірки "Крик із могили": Шевченко (вірш)
- 2 Об'ява ГПБулави у 20-ті роковини смерті ген. Т. Чупринки
- 3 **: Пластун — Роман Шухевич
- 4 **: Мої зустрічі із Шухом
- 5 З. Крупа: Скоб — командир (вірш)
- 5 Із думок Дрота
- 8 Подруга Гребля: Як виростав Шевченків дух?
- 8 Що представляє проєкт пам'ятника на могилі Дрота?
- 8 Створімо нев'янучий пам'ятник на могилі Дрота!
- 9 Л. Костенко: Естафети (вірш)
- 9 Рецензія на одноднівку "Естафета"
- 9 Як пластунок Гандзя дотримується пластового закону?
- 10 Ю. Г.: Спиридон Черкасенко
- 11 "СКОБ" — пластова сторінка у щоденнику "Америка"
- 12 І. Ісаїв: Роди рогів у тварин
- 15 Л. Ю.: "Риси" допомагають...
- 16 Рецензія на книжку Х. Р. Хіменеса: п. н. "Плятеро і я"
- 17 М. Бурачок: Гітара і ми
- 17 Наша пошта
- 18 О. Мовчан: Чому "Пласт" не повинен бути двомовним?
- 18 Допомогаймо нашим ближнім!
- 19 А. Ярош: Чому воно так? (Лист до Редакції "Юнака")
- 20 Хроніка пластового життя
- 24 Усміхніся!
- 25 Список датів на пресфонд "Юнака"
- 25 Рисункова загадка: Чи ви спостережливі?
- 24-27 Платне урядове оголошення
- 28 Список датів на дарункові передплати

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Еліїв. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Від Р Редакції

ШЕВЧЕНКО

*Він був і є, коли б і не було.
Бо він — народ у безконежнім злеті!
Залитий геть розпеченим свинцем
і криком, і багряною травою,
я падав з Ним під танк перед Москвою,
щоби в багно не падати лицем!
І обертається в закон це —
коли біда людська — моя біда.
Коли вогонь його я багу в сонці,
що з майбуття до мене прогляда...
І як собі я каторжним сумлінням
знайдуся в Нім, а не в словес мані,
тоді і він горітиме стремлінням —
на мить себе побазити в мені.
Тоді між ним і завтра я — місток,
а він — мій хліб
від грама і до грама.
А він — життя мого крута програма,
утверджена мільйонами кісток.
Він був і є, коли б і не було.
Бо він — народ у безконежнім злеті!*

(Із збірки «Крик з могили»
В-во «Смолоскип» 1969 р.)

Від Редакції: Цей вірш про Шевченка передрукований із збірки т. зв. захлавлених віршів з України, які різними дорогами передіставалися на захід. Авторів їх не знаємо, але зміст їх доказує, як ці 'виховані під советським режимом поети відчують потребу перелити принаймні на папір свої почування та свій глибокий патріотизм.

Дорогі Подруги і Друзі!

Ми добре знаємо, як інколи Ви, молоді читачі, неохоче приймаєте спогади про минуле, як часто навіть найбільші наші роковини не викликають у Вас зацікавлення та бажання довідатися трохи більше і точніше про історію українського народу.

А проте ми завжди звертаємо Вам увагу на великі події нашого минулого, на світлі постаті, що вийшли з нашого народу, з яких Ви можете бути горді і брати собі приклад.

Ви ж бо, Подруги і Друзі, — українські пластуни, для яких національна свідомість і знання історії та культури свого народу мусять стояти на передовому місці.

Цього року березень — це не лише, як звичайно, місяць, присвячений Кобзареві України — Тарасові Шевченкові. Це також місяць, в якому ціла українська спільнота відзначає 20-річчя героїської смерті головного командира Української Повстанської Армії, генерала-хорунжого Тараса Чупринки — Романа Шухевича.

5-го березня 1950 р. в Білогорському лісі біля Львова впав у бою з большевицькими військовими відділами той, що сім років очолював боротьбу українців проти німецьких і московських окупантів, генерал-хорунжий Тарас Чупринка, правдиве ім'я якого було — Роман Шухевич. Для пластунів він відомий як Шух — довголітній активний пластун, один із основників 10-ого куреня старших пластунів "Чорноморці".

І саме цей останній факт для нас і для Вас, Молоді Друзі і Подруги, найважливіший! Легендарний головний командир УПА — одна з найбільш відомих героїських постатей нашої історії останніх десятиріч — вийшов із наших рядів, був пластуном, і ціле життя залишився вірний пластовим ідеалам і засадам.

Тому, коли саме тепер відзначаємо 20 років від дня його смерті, ми — пластуни повинні на кожному місці, при кожній нагоді підкреслювати і гордитися тим, що головний командир УПА, Тарас Чупринка — Роман Шухевич, — це був також наш Шух — один із тих найкращих молодих українців, що їх виховала пластова організація, і які залишилися до смерті вірні трьом головним пластовим обов'язкам!

Ваша Редакторка

О Б' Я В А
ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ
у 20-ті роковини смерти
СЛ. П. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ
— ПЛ. СЕН. РОМАНА ШУХЕВИЧА

Пластуни і Пластунки!

5-го березня 1970 року минає двадцять років від дня героїської смерти сл. п. ген.-хорунжого Тараса Чупринки, голови Проводу Організації Українських Націоналістів на Рідних Землях, голови Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради та головного командира Української Повстанської Армії.

Вся українська спільнота у вільному світі відзначає ці роковини, віддаючи честь Тому, хто сім років безперервно вів Українську Повстанську Армію, як її головний командир, у боротьбі з німецьким і московським окупантами.

Для нас, пластунів, 20-річчя смерти сл. п. генерала-хорунжого Тараса Чупринки — це виїмкова річниця. Ми відзначаємо не лише одну із найясніших постатей наших самостійницьких змагань останніх десятиріч, але відзначаємо героя-пластуна.

Генерал-хорунжий Тарас Чупринка — це пл. сен. Роман Шухевич, довголітній член Українського Пласту, один із членів-основників 10-ого Куреня УСП-ів “Чорноморці”, знаний під псевдом — Шух.

Сл. п. Тарас Чупринка — Роман Шухевич цілим своїм поступованням від молодого юнака до провідника підпільного руху був втіленням пластових прикмет та залишиться для нас найкращим зразком українського пластуна, який ціною свого життя засвідчив виконання свого найвищого пластового обов'язку — служби Батьківщині.

Сьогодні — у 20-річчя його смерти, ми, українські пластуни у вільному світі, з пошаною і гордістю відзначаємо пам'ять свого славного незабутнього Друга.

Хай світла постать Тараса Чупринки — Романа Шухевича зберігається у серцях сьогочасних і майбутніх поколінь пластової молоді і допоможе їм зрозуміти глибоке значення обов'язків які накладає на нас Український Пласт.

С к о б !

Дано в Нью-Йорку, на день 5-го березня 1970 р.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

Головний командир УПА
генерал-хорунжий
Роман Шухевич - Тарас Чупринка

Погруддя виконав
Михайло Черешньовський

ПЛАСТУН РОМАН ШУХЕВИЧ

Народжений у галицькому містечку Краковець, яворівського повіту, Роман Шухевич від дитячих років виявляв велике зацікавлення і захоплення водяною стихією. Веслування, плавання, ковзани на замерзлій річці — це перші спорти, які Роман Шухевич залюбки вправляв і яким залишився вірний аж до років вищих студій. Молодим хлопцем проходить Шух свою першу пробу рятівництва, коли з-під криги на річці Буг вирятковує з нараженням власного життя дитину і за це платить піврічною важкою недугою.

Середню школу відбуває Роман Шухевич у т. зв. Філії Академічної Гімназії у Львові і там бере вже активну участь у праці Пласту та відбуває зі своїм юнацьким гуртком довгі мандрівки влітку та взимку в околиці Львова, щоб пізнати їх добре — уже тоді думаючи про майбутні можливості війни та здобуття Львова для України.

Гімназійні та перші роки вищих студій на львівському університеті посвячує Р. Шухевич поза наукою зокрема музиці та спортові. У 1922 р. організує пластовий спортовий гурток "Ясний Тризуб", бере активну участь у праці гімназійного футбольного клубу "Русалка", а відтак засновує разом з іншими українськими спортсменами відомий Карпатський Лещатарський Клуб.

Грає не лише у футбол, але і кошівку, і відбиванку, та в 1923 р. в Запорозьких Іграх установлює український рекорд у бігу через перешкоди на 400 метрів, як також установлює рекорд у своєму улюбленому плаванні на віддалі 100 метрів.

В лещатарських змаганнях 1933 р. здобуває перше місце в бігу сеньйорів. У цьому році він веде на відомих тоді у Галичині Запорозьких Іграх дефіляду всіх спортсменів на площі Сокол-Батька у Львові. Тодішні змагуни були свідомі того, що Роман Шухевич найкращий з-поміж них, зразок спортсмена-пластуна, що вмів з усміхом приймати програу та із завзяттям боротися за кращі осяги.

Але без ушаги на це всебічне зацікавлення спортеми Шух ніколи не забуває про свій улюблений водний спорт, і тому посвячує йому у своїй праці у Пласті найбільшу увагу. Це було і причиною, що Шух був одним із першої вісімки старших пластунів, які створили на початку

Генерал Тарас Чупринка (Роман Шухевич)
головний командир

Української Повстанської Армії
ку 1927 року гурток УСП "Чорноморці", який переорганізувався опісля в 10-тий курінь УСП-ів "Чорноморці". Саме даючи почин до спеціального зацікавлення водними спортами серед пластунів, Шух організує вишкільні водні табори, пропливає човнами всі важливіші річки Західної України, і старається зашепити своїм молодим пластовим друзям зацікавлення традиціями українського Чорного Моря та плекати їх серед пластової молоді. Ніякий задум, ніякий почин і ніяка діяльність у курені УСП-ів "Чорноморці" не відбувалися в тому часі без участі Романа Шухевича.

Життерадісний, дружній, ініціативний і повний молодечого пориву та сил Шух віддавав себе цілком пластовій діяльності. Усюди, де діяльність вимагала найбільшого зусилля, він брав на себе завдання і в моментах зневіри підтримував інших на душі та був завжди щирим другом у хвилинах радощів і смутків.

У Пласті навчився Шухевич того, чого воякові найбільше треба, а саме — слухати. Його курінні друзі згадують, що будучи рядовим членом "Чорноморців", Шух виконував усі накази, ніколи не пропускав пластових зайнять чи обов'язків без виправдання, брав участь у всіх працях, маршах, змаганнях. Пізніша дія Романа Шухевича, як головного командира УПА, дала йому можливість наказувати зі розумінням, як треба виконати кожний наказ.

Ці довгі роки щирого і повного пластування дали майбутньому підпільному діячеві та головному командирові УПА ту підставу, на якій розвинувся характер цієї непересічної людини із усіма її цінностями: сталевую волею, безмежною жертівністю, замилюванням до ладу, організаційним хистом і життерадістю та вірою в остаточну перемогу добра над злом.

(За "Молодим Життям" чч. 102-103
з лютого 1953 р.)

МОЇ ЗУСТРІЧІ ІЗ ШУХОМ

У ФІНАЛІ СТОМЕТРОВОГО БІГУ — 1927

Навколо шумів високий смерековий ліс. Безупину співав пісню своїх предків, відвічних карпатських борів.

На легко-похилому узбіччі гори, велика лісова поляна — таборова площа заройлася молоддю, що з'їхалася сюди на кілька днів з усіх закутин західньо-українських земель.

У незглибній синяві просторів тепло усміхалося золоте сонце, обпалюючи на бронзу гнучкі тіла юних учасників першого пластового табору на Соколі.

Була неділя. Пообіддя призначене на закінчення спортивних змагань.

Мені, щоправда, пощастило вже насолоджуватися перемогою, і то навіть у двох змаганнях. Перші місця зі стусану кулею і мету диском призначено мені, а стрибком у довжину я визначив собі на піску — друге місце. Радість була велика не тільки для мене, але і для моїх друзів-пластунів із Стрия, бо ж чимало нових точок "сипнулося" до спільної мірки матірнього куреня.

Однак кожному змагуніві завжди мало перемог. І тому мене вабила, але й непокоїла остання точка змагань — фінал стометрового бігу.

До фіналу допущено трьох змагунів: один із Дрогобича, я зі Стрия і третій — зі Львова. Та тільки цей третій здавався мені грізним супротивником.

Трохи старший за мене, середнього росту, міцної будови, сонцем загорілий блондин був причиною моїх нервувань. Мої побоювання підсилювала якість суперника, що його з найбільшим напруженням оглядав загаль друзів уже у передбіговому змаганні. Блискавичний вибіг, довгий еластичний крок, праця м'язів та ритм рухів тіла — вказували на грізного супротивника. Надлюдське завзяття, безмежна впевненість та витривалість, залізна воля — перестерігали всіх, хто б зважувався йому дорівнювати.

Але його пластова поведінка, пластова дружба та висока культура полонили назавжди кожного, хто тільки раз із ним познайомився, хто тільки раз його побачив.

Суддя змагань, комендант табору проф. Чмола, різким свистом закликав змагунів на старт.

Зправа припало місце смаглявому змагуніві з Дрогобича, зліва — був я і посередині — був він.

Перед нами довжезні дві шпалери зацікавлених облич таборовиків, що відмежовували дрібненькотрависту біжню від корчів одного боку поляни аж на другий кінець біля кухні, що тоді ще колибою стояла.

Сл. п. Роман Шухевич (пізніший генерал УПА — Тарас Чупринка) в однострою старшого пластунів (у першому ряді по середині) серед своїх друзів, членів 10-ого Куреня УСП-ів "Чорноморці", в околиці Львова в 1929 році. Зліва до права: Яро Гладкий, Роман Рак, Роман Шухевич, Антін Івахнюк і Євген Полотнюк.

Хвилина — і ямки до вибігу готові. Табір немов завмер, глуха тиша настала.

Чую — здається — гупання трьох сердець. Мимоволі завважую, як очі сусіда пробігли по моему тілі. Може важить сили?

І була б німа тиша ще довго довжилася, якби не та зозуля, що десь у густому лісі тільки тричі закувала і що їй перебив кос, висвистуючи різно свою передвечірню молитву. Услід за ними спокійний голос судді:

— На-мі-ся!

Урочисто вступаючи в ямки, приклякаємо на одне коліно і руками торкаємо землі.

— Го-то-ві!

Коліно відривається від мурави, кадові трохи хилиться до переду. Сповною легені гірським

повітрям і з жадобою перемоги дивлюся вперед.

— Ба-ух!

Падає стріл з коркової пістолі. Відриваються миттю ноги від ямок і швидко лунуть три за-взяття вперед.

Безупинний шум вітру пронизав незабаром захоплений гамір і крик глядачів. У хаосі вітрово-го шуму, стукотіння сердець і крику пласту-нів різко вирізнявалося безупинне: Шух! — Шух! — Шух!.

Ще трохи, ще крок, ще два і забіліла стеж-ка. Ось-ось, ось-ось і мені усміхнеться пере... Та непередбачений довгий стрибок сусіда, що, під-нявши руки вгору і ще в лету звернувшись тро-хи до права, лівою частиною грудей досягнув мети.

Це був спільний старт до однієї мети.

Тоді я знав, що мій суперник — це Роман Шухевич. Але не знав, що стане він колись ге-чералом, командиром Української Повстанчої Армії — Тарасом Чупринкою.

Була це моя перша зустріч із Шухом, як його кликали пластуни.

(За "Молодим Життям" ч. 4 з 1955 р.)

ІЗ ДУМОК ДРОТА

● Український Пласт є застиною, важли-вою застиною історії українського народу, за-стиною української культури. Це природний власний твір української нації...

● Поцікався... як це бувало з нашим Ук-раїнським Пластовим Уладом, як нам від са-мих первопогинів кидали колоди під ноги, про-гуваючи, що у Пласті росте нова сила...

● Членство в Українському Пластовому Уладі — це не іграшка, не саме таборування ги гарний однострій. Це — зобов'язання дати себе, свою працю, свої погування Українсько-му Пластові, як виявові культури українсько-го народу...

● В Українському Пласті з хлопців виро-стали молодці, а з молодців повновартні гро-мадяни, професіоналісти, які не переставали бути пластунами і є ними досьогодні. А скіль-ки їх в ім'я пластових ідей пожертвувало своїм життям у боротьбі з ворожою тиранією!..

Зиновій Крупа

СКОБ — КОМАНДИР

В розетогоні пружних тятів — піриатою стрілою
У мерклях буднів плієнь
И оддалених чужин (— розладний шал синкоп —)
— утїлась вість: ...що на Постої,
На шляху до "Великої Мети", — загинув Скоб.
Невзрослих жит журний, жалібний шепіт,
Серпанковий лісів притульних сум та біль,
Зловість несли верхам, ярам й степам,
Що не дїждатись вже Нього ніколи й нізвідділь.
Прибавився новий з нествалених хрестів.
На душі Скобам тішию вклавсь од нього приторк.
І мариться Орлам, щоб впасти так, як Він,
Що жив, щоб впасти в кожну мить, а впав, щоб жити.
Ще згадусь доба м'ятежна, неспокоїна;
У запліччю мовчазних львів вгніздилися Скоби.
Без зваги в грах, мчалися на зустріч війнам,
Між ними Він, як острах, захват, подив.
Горіли спрагнені серця, піднялися гордо чола,
Пружився чорнозем розквітанню пив,
Сміялися волошки у житах; а покоління юне
Томилеся у снах про близький зрив.
Вогнями суду й мети пороли грози небо;
Струмками ткала кров плаї Повстанських Стеж;
Взмиклася крізь агарища Зелена Лемковина;
"Незбагненим" — двигтів поліський очерет;
Нещадним пострілом припинили гори
І смертним поцілунком дихав степ.
В такий то час, (як одивітали зорі)
Троюдиним розтином кумир
Дружів, батьків і матерей триболом креснув;
Що так як сотні тисяч, в ще нерозквітлу весну
Загинув Він, Скоб — Командир.
Під зик їдкий важкої лиховісті,
На фоні обважнілих терпких днів,
У снах, — як хміль роздзвоноюють повстанські пісні,
Що між герхами десь, в житах, ...а шепіт коминів
Розказус у плавнях водах,
Щоб до морів і за моря донесли
Слово про тих, що до безтями у свободу
Закохані, — кохання одреклись
Батьків і матерей, жінок й нащадків;
І вірні до безумства йї одній
Пропосилися тривожних ночей смерчем,
Збиваючи ас буремних днів; ...а в дар,
Як жар, — серця свої несли йї на долоні;
Поки, розкинувши широко ремена, десь у житах, —
Спокій находили на чорнім лоні.
Спочив і Ти, — сп'янілий жаром Міту
Друг лицарів абсурду з юних літ;
Оддав за Нього все, що має, що взяв од світу,
Закоханий в борнях. Ти будеш жити,
Ти мусиш, як символ, легенда, міт.
Нече досадою туга розвогнених картин;
Звишню пахом повна груди й набряклі жильні сіти.
До болю мариться, щоб впасти так, як Ти.
Ти ж впав, щоб жити.

Як виростав

Шевченків дух?

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Шевченків дух гріє нас гарячими почуттями особливо у березневі дні, у місяці його народження і смерті, тоді, коли провесна віщує весну.

Коли батько, вмираючи, сказав Тарасові, що з нього буде або щось добре, або велике ледащо, то вже тоді цей заповіт натякав про вишнякове майбутнє дитини. Видно — батько перший спостеріг у Тараса небуденні здібності.

ЩО ДАЛИ НАЙБЛИЖЧІ?..

Найщасливіші хвилини проводив Тарас у товаристві батька і діда. Дід оповідав про свою козацьку молодість, сповнену пригод. Подорожування з батьком чи дідом та чумаками по сіль, чи на ярмарки, на прощі до Мотронинського монастиря, в Умань, Вільшану, Смілу, Мошину, Єлисаветград, участь у панахидах по

І. С. Ігакевич: Малий Тарас — пастушок.

гайдамаках, оглядання історичних пам'яток, могил героїв, співи і розповіді про бувальщину кобзарів і лірників — це все лягало цілющим плястром національної свідомості в душі Тараса. Гра на бандурі з речитативною розповіддю кобзарів малювала козацькі бої, загострювала хлоп'ячу тугу Тараса за волею. Голоси вечірніх дзвонів Мотронинського монастиря, біля якого поховані були гайдамаки, зливалися зі

Автопортрет Тараса Шевченка.

1845 р.

словами лірника і довго-довго пекли вразливу уяву Тараса:

*Слава не вмере, не поляже!
Буде слава славна!*

*Поміж козаками,
Поміж друзями,
Поміж лицарями,
Поміж добрими молодцями!..*

А коли бурхливі почування притихали, у снах з'являлися усі бачені краєвиди, місцевості, уся українська земля, батьківщина воєн і пісні. Вдень переливав ці свої враження в малюнки на піску, на плотах, чи в хаті приязної йому родини Гончаренків, яка дозволяла Тарасові малювати на стінах своєї хати. Слухаючи у дяківській школі вірші Сковороди, а потім сам їх читаючи і переписуючи у самостійно зроблену книжечку, Тарас милувався ними, бо цей поет так чудово прославляв рідну країну, співчував бідним і гудив багатих.

ПІДО ВПЛИВОМ НІЖНОЇ ОКСАНИ...

Знуцання мачухи з Тараса спонукало його швидко шукати самостійного способу життя, за якого міг би перебувати якнайдовше поза хатою. Зважився стати громадським пастухом. Пасучи вівці, перебував найрадше зі своєю книжечкою, або дивився в небо і мріяв та забував про все на світі.

Одного разу селяни потурбували Тараса за те, що не впильнував овець. Боляче відчував тоді Тарас своє упокорення. Сповнений сорому та гіркого жалю, сховався у бур'ян і плакав. Горю йому видавалося безмірним. Думав, що ніколи з нього не вийде. Не чув, як хтось до нього наблизився. Почув дотик уст на голові. Побачив Оксанку Коваленко, товаришку дитячих забав. Витерла йому сльози рукавом і гладила по голові. Перестав плакати. Хотів їй сказати щось пестливе, найласкавіше. Оксана стала осередком його мрій і туги. Лучив її

М. Г. Дерегус: Молодий Тарас слухас кобзаря.

образ із співом соловейка, із місяцем над річкою, з ранньою зірницею... Засипляв з думками про неї і тоді відчував, що сном його піклується мати. Почав мріяти про віршик для Оксани на зразок того, що вичитав у зошиті з віршами Сковороди, який привіз йому з Києва отець Кошиць.

*Вір мені, дівчино
Що я вірним буду,
Поки мого життя,
Тебе не забуду.*

Змалював потім поет образ Оксани у своїй творчості найбарвистішими кольорами і найтеплішими почуваннями.

ВІД КУХОННОГО ПОСЛУГАЧА ДО СТУДЕНТА АКАДЕМІЇ

Після півтора-річного перебування в наймах, після невдач із навчанням у Кирилівці та Лисянці, Тарас пішов до Хлипинівки, яка славилася своїми малярами. Дяк відкрив у Тараса талант, але треба було дозволу на науку від пана. Коли ж пан залишив його у панському дворі до послуг, Тарас попав у розпуку, думаючи, що це настав кінець його мріям про малярство. Але ж сталося не так!..

Управителеві маєтків Енгельгардта, Димовському, сподобався Тарас. Він хотів навчити Тараса добре виконувати обов'язки послугача і тому уважав, що йому потрібна щонайменше початкова освіта. Почав учить його історії, географії, навіть природознавства, а згодом післав його до маляра, поляка Пшевлоцького, з Вільшаної вчитися малярства. У цього маляра вчився і Іван Сошенко, з яким познайомився Тарас аж у Петербурзі.

Обов'язки козачка все ж таки приносили часами Тарасові радісні переживання. Одного разу Енгельгардт забрав із собою Тараса до Києва. Візник, бачучи захоплення Тараса панорамою Києва, пояснював хлопцеві, що знав.

М. Г. Манізер: Пам'ятник Т. Шевченкові в Києві.

Було це напередодні свята. Із сотні київських церков лунали дзвони. Їх голоси лінули до неба. На землі залишалися тільки їх далекі відлуння... Київ був розбренілою велетенською арфою, звуки якої плили довгими і широкими хвилями у всесвіт.

Тарас улився своїми почуттями у цю могутню симфонію. Потім у дорослому віці виливав ці свої переживання надхненними признаннями:

*Гори мої високі!
Не так і високі,
Як хороші, хорошії,
Блакитні здалека...
Найкращі в світі, найсвятії!..
Мій краю прекрасний,
Розкішний, багатий!..*

Із такими почуваннями ростався Тарас з Україною, виїжджаючи з Енгельгардтом до Вільна. Образ України зливався з найдорожчими особами, що прийшли попрощати його в дорогу з дідом Іваном, із сестрами Катрусею і Яриною, з ніжною приятелькою Оксаною, життя без якої Тарас собі не уявляв. Шлях стелився довгий і невідомий... Жаль, туга і надія сплітались у біль і захоплення невідомим...

Ваша подруга Гребля

СТВОРИМО НЕВ'ЯНУЧИЙ ПАМ'ЯТНИК С. Л. П. ДРОТОВІ

29 березня ц. р. минає два роки від дня смерті Основоположника Пласту, сл. п. проф. д-ра ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО-ДРОТА. З цієї нагоди складімо нашу пожертву на ПЛАСТОВИЙ ВИШКІЛЬНИЙ ФОНД ім. ДРОТА, який створила Головна Пластова Бүлава для вшанування пам'яті і для утривалення ідей та виховної праці сл. п. Дрота.

Кожний пластун і кожна пластунка та кожна пластова частина, зокрема юнацькі гуртки і курені, **повинні** з нагоди других роковин від дня смерті сл. п. Дрота **скласти пожертву на вишкільний фонд** Його імени замість квітів на Його для нас усіх таку дорогу могилу!

Наша жертва на цей Фонд **хай буде доказом нашої найглибшої пошани та правдивої вдячності для сл. п. Дрота**, який створив для нашої молоді Пласт, увесь час був у ньому активний, працював для нього віддано і жертвно до останніх днів свого трудолюбного життя, і якому ми — пластунки, а разом з нами все українське суспільство так багато завдячуємо.

Пожертви на Пластовий Вишкільний Фонд ім. Дрота слід пересилати прямо або за посередництвом своїх Крайових Пластових Старшин **на адресу Головної Пластової Бүлави в Нью-Йорку:**

**Plast-HPB, 140 Second Ave.,
New York, N. Y., 10003, USA.,**

а чеки чи грошові перекази (моні ордер) виписувати на:
Plast — Drot Foundation.

Пожертви на Пластовий Вишкільний Фонд ім. Дрота можна пересилати також на адресу адміністрації "Юнака" в Торонті.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "ЮНАКА"

ЩО ПРЕДСТАВЛЯЄ ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ ЗАСНОВНИКА ПЛАСТУ — ДРОТА?

В "Юнаку" за листопад м. р. ми подали нашим читачам проголошення вислїду конкурсу на пам'ятник на могилі Основоположника Пласту, д-ра Олександра Тисовського-Дрота, разом із світлиною проєкту, роботи молодого архітекта, ст. пл. Юрія Савицького з Нью-Йорку, що його журі обрало за найкращий.

Тому, що дістаємо багато запитів на тему, що представляє собою цей проєкт пам'ятника, ми попросили автора про вияснення його задумів і праці.

Працюючи над моделлю проєкту, автор, як і інші співучасники конкурсу, мав світлини місця та найближчого оточення, де має стати пам'ятник. На цій підставі ст. пл. Юрій Савицький старався форму і утавлення пам'ятника пристосувати до довкілля в такий спосіб, щоб він став його частиною. Тому на світлині моделю бачимо по лівому і правому боці два вже наявні пам'ятники, а позаду проєкту дерево, яке там росте.

Сам проєкт, як бачимо, дуже суворо-простий. Але саме цією простотою автор хоче, щоб глядачі відразу зрозуміли силу характеру людини, яка на цьому місці спочиває. Символіка пам'ятника — вияснює нам автор — повинна полягати у його формі, а не у додатках і прикрасах. Він має немов злитися із землею, на якій буде побудований, і тому Ю. Савицький ужив з одного боку пам'ятника траву як частину цілості, яка буде підкреслювати саме те, що пам'ятник виходить немов органічно із землі.

Над усім панує як центральна частина стилізований український хрест — як символ пластового приречення вірності Богові та Україні, якого притримувався так точно упродовж цілого свого життя Основоположник Пласту — Дрот, і яке він зашпечив тисячам української пластової молоді.

“ЕСТАФЕТА”

Однорівняк 4-ого Куреня УПЮ-ок
ім. Ольги Басараб у Філядельфії

Однорівняк видав 4-ий Курень УПЮ-ок з нагоди святкування 20-річчя Пластової Станиці у Філядельфії, США. Назвав її за відомою поезією Ліни Костенко “Естафети”, інтерпретуючи влучно, що юнацькими виданнями як естафетами передаємо пластову ідею від старших молодим.

Журнал ілюстрований, сторінок 17, подана редакція, провід Куреня, його історія (дуже проглядна!), кожний гурток зарепрезентував себе підписами, емблемою, суттєвими інформаціями про особливості членства і своєї праці. Справді, на підставі цих даних можна уявити собі усіх “Дзвіночків”, “Незабудьок”, “Конвалій”, “Туліпанів” і “Волошок”, зокрема їх пластові амбіції. Наймолодші “Волошки”, наприклад, хочуть бути активними і досконалими пластунками... і “письменними”, тобто журналістками чи й письменницями. Є тут спроби “молодого пера” поезії та гумористичної прози. Зовнішній вигляд однорівняка охайний, мова старанніша ніж у інших юнацьких виданнях. Вибрали ми для “Юнака” гумористичний допис про Гандзя і пластовий закон. Дякуємо за Вашу “Естафету”, “Дзвіночки”, та бажаємо швидко почути Ваше дзвонення у чергових числах “Естафети”.

Редакція.

ЯК ПЛАСТУНКА ГАНДЗЯ ДОТРИМУЄТЬСЯ ПЛАСТОВОГО ЗАКОНУ?

I. “Пластунка словна” — і Гандзя дуже словна, бо завжди, як обіцяє якомусь хлопцеві піти до кіна, з ніким іншим не піде, навіть із таким, який має краще авто.

II. “Пластунка сумлінна” — тож Гандзя обіцяла собі, що вона буде найкращою юначкою і сумлінно над цим працює. Перед кожними сходами сидить принаймні годину перед дзеркалом, малюючи уста, очі і накладаючи штучні вій.

III. “Пластунка точна” — тож Гандзя завжди перша приходить на пластові забори.

IV. “Пластунка ошадна” — і Гандзя не любить видавати гроші на членські внески, вона щадить їх на кіно.

V. “Пластунка справедлива” — також і Гандзя рівно розподіляє час між усіма своїми адораторами.

ВІРШІ З УКРАЇНИ

ЕСТАФЕТИ

*Різні бувають естафети,
Міщани міщанам передають буфети,
Заяложені ложки, тупі ножі,
Глупоту свою і думки гужі.*

*Різні бувають естафети.
Воїни воїнам передають багнети
Майстри майстрам — свої таємниці,
Царі царям — укази і темниці.*

*Різні бувають естафети,
Передають поетам поети
З душі у душу.
Із мови в мову*

*Свободу духу і правду слова.
Не промінявши на режі тлінні —
На славолюбство і на вигоду.
І не зронивши.*

*Бо звук падіння
Озветься болем в душі народу.*

Ліна Костенко
Київ

VI. “Пластунка ввічлива” — а Гандзя особливо чемна супроти старших. Кожний хлопець повище двадцять літ може її відвідати, і вона його не випросить з хати.

VII. “Пластунка братерська і доброзичлива” — тож Гандзя дуже приємна в товаристві і всім ділиться з іншими. Тому деколь у неї ніколи не є надто високий, а спідничка не задовга.

VIII. “Пластунка зрівноважена” — а Гандзя не денервується навіть тоді, коли її покине “кавалер”. Вона знаходить собі іншого.

IX. “Пластунка корисна” — тому Гандзя носить черевики з високими, грубими закамбуками. Ними ж можна легко забити при потребі цвяхи.

X. “Пластунка слухняна пластовій старшині” — коли якийсь друг “накаже” Гандзі з ним кудись піти, вона не вагається.

XI. “Пластунка пильна” — і Гандзя завжди пильно працює над собою. Вона часами позбавляє себе такої приємності як писання задач на те, щоб пошити собі ще одну суконку.

XII. “Пластунка дбає про здоров'я” — тому Гандзя носить довгий по кістки плащ до однострою, щоб не застудитися.

XIII. “Пластунка любить красу і дбає про неї” — і тому Гандзя не може зрозуміти, чому вона має зв'язувати своє волосся, коли їй відомо, що воно тоді гарно виглядає, коли плыве по її плечах.

XIV. “Пластунка завжди доброї гадки” — Гандзя також завжди доброї гадки про кожного. Через те у неї так багато товаришів.

СПИРИДОН ЧЕРКАСЕНКО

Про автора пісні закарпатських пластунів

* 24. 12. 1876 — † 8. 2. 1940 р.

СПИРИДОН ЧЕРКАСЕНКО

(у молодому віці)

30 років минає вже від дня смерти талановитого і многогранного поета, письменника, драматурга, педагога, публіциста, етнографа, громадського діяча та заслуженого і щирого пропагатора пластових ідей, св. п. Спиридона Черкасенка.

Народився він у Новому Бузі, Миколаївської області (Херсонщина), в селянській родині. Там закінчив Сп. Черкасенко народню школу і здобув середню освіту в російській учительській семінарії.

В 1895 р. займає Сп. Черкасенко посаду учителя на шахтарських селищах Донбасу, де виступає самовпевнено, точно за вказівками своїх учителів із семінарії і розмову веде "тільки на літературном языкe" (тобто по-російськомu — Редакція). Але тут переконується він, що діти його не розуміють чи не хочуть розуміти. Бачить, що тут є більшість українців, які говорять точно такою мовою, якою говорять і там дома у його батьків. Щойно тепер бачить цей глибокий антагонізм між аудиторією семінарії та практичним життям учителя на селі. Настає у житті Сп. Черкасенка період роздумування, період тяжких вагань.

Це вагання нарешті розрішив один щасливий випадок. Одного дня зайшов Сп. Черкасенко до хати одного із своїх учнів. Коли так роздивляється по хаті, нараз впадають йому у вічі дві книги, що лежали на шафі. За дозволом

батька свого учня, бере ці книги в руки і переглядає їх. Одна була "Кобзар" Тараса Шевченка, а друга — "Збірник поезій" М. Чернявського. Позичив він ці книги додому, де з великим зацікавленням кілька разів ці книги перечитав і був дуже здивований, що "простою мовою" можна творити такі високо мистецькі твори. Та ще більше був здивований тому, що упродовж кількох років ні один з його учителів ні разу не згадав імен цих двох великих поетів, що могли написати такі оригінально класичні поезії. Цих двох книг вистачило для того, щоб серце українського селянського сина почало знову бити ритмом його народу.

За кілька років після того, переходить Черкасенко учителювати до Донбасу (Юзівські Рудники), де крім праці у школі він з ентузіазмом студіює українську історію, літературу, фолклор та культуру взагалі. Він докладно перестудіював твори М. Костомарова, П. Куліша, І. Нечуя-Левицького, Марка Вовчка та інших українських письменників та поетів. Черкасенко стає обуреним, що наші вороги сміють твердити, що наша мова не надається до нічого.

Із такими поглядами зосереджує Сп. Черкасенко круг себе українських селян і робітників та познайомлює їх із славним минулим свого народу та його високою культурою. Ця праця з народом тішила його і люди собі його полюбили. Така праця учителя з народом царським поліцаям не дуже була до вподоби. Напередодні революції в 1905 р. переведено у Черкасенка домовий обшук, його арештовано і нарешті звільнено з посади. Але його радо приміщує у своєму театрі Микола Садовський як культурного референта та касира.

Із прибуттям до Києва, Черкасенко, крім праці в театрі, стрімголов кидається у вир тодішнього культурного і національного життя. Тут стається він щирим співробітником газети "Рада", а крім того ще співпрацює в редакціях інших українських журналів, у яких містить свої оповідання, вірші та інші публікації. Самостійні збірники Черкасенка появляються щойно у 1909 р., а саме — збірник поезій "Хвилини", а після нього цикл оповідань "На шахті". Тоді знову його засуджують, але поет уже загартований революціонер, лицар без страху. По виході із тюрми ще з більшою енергією реагує на кожну подію свіжим враженням, які підписує — П. Стах, Провінціал чи іншим псевдонімом. У цьому часі були написані і його найславніші твори: "Казка старого млина", "Про що тирса шелестіла" та інші. Велику заслугу перед батьків-

Могила Спиридона Черкасенка з пам'ятником у формі хреста на Ольшанському цвинтарі у Празі.

щиною він здобув за створення Т-ва "Українська Школа", яке під головуванням Софії Русової видавало підручники всіх дисциплін. Сам Черкасенко в рамках цього Т-ва видав кілька підручників і так само редагував єдиний тоді педагогічний журнал "Світло".

Коли в 1922 р. Спиридон Черкасенко опинився в Ужгороді на Закарпатті, то знову, як колись у Києві, починає свою кар'єру в театрі М. Садовського. Разом з Марійкою Підгірянкою видають тут для шкільної молоді популярні журнали: "Пчілку", "Віночок" та "Наш рідний край". Ці часописи були на високому культурному рівні і відіграли основну роль в освідмлюванні молоді Карпатської України.

Крім того, Сп. Черкасенко ще співробітничав у пластових журналах — "Пласт" та "Ватра". До цих журналів він не тільки що написав кілька оповідань та віршів із пластового життя, але тут він помістив і низку перекладів зі світової скавтової літератури, особливо популяризував твори Т. Ернеста-Сітона. Тут він створив і опублікував так добре всім пластунам відому пластову п'єсу, так звану "Гімн закарпатських пластунів" — "Гей, пластуни! Гей, юнаки!..." Написав і кілька п'єс для пластунів та української молоді взагалі: "Вечірній гість", "Лісові чари" та інші. Багато творів із пластового життя поміщав і в "Студенському Вістнику" в Празі, в якому пл. сен. Михайло Бажанський редагував окрему Пластову Трибуну.

І так уже многоранна діяльність Спиридона Черкасенка поширюється ще на дальшу політичну і культурну діяльність.

Роки 1938-39 були особливо для Сп. Черкасенка роками повних контрастів та життєвої трагедії, що глибоко врились у чутливе серце українського лірика і скорочували його і так уже знівечене життя.

Смертельний удар в його серце був вцілений 15 березня 1939 р., коли малярські гонве-

ди, що пішли тоді на збройний підбій постаючої тоді карпато-української держави, закатували тисячі українських героїв, між якими був і єдиний син Спиридона Черкасенка.

За 10 місяців, після цієї трагічної події, не стало й великого поета. Помер в лікарні у Празі і був похований на православному відділі Ольшанського цвинтаря.

Спиридон Черкасенко був щирий патріот свого народу і до останнього зідхання працював для нього. Був то дійсний муж праці, правдивий каменярь. Ми збережемо його світлу пам'ять найкраще тим, коли його цінні твори будемо читати з такою любов'ю, з якою їх великий поет і письменник писав!

Ю. Г.

Сторінка Українського Пласту

Пластова Сторінка у щоденнику "Америка"

Поміж різними пластовими сторінками, що їх удалося пластунам "вибороти" в українській пресі вільного світу, від двох років вибивається своїми цікавими та різноманітними відомостями пластова сторінка у щоденнику "Америка", що появляється у Філядельфії, у США. Ця сторінка прибрала горду назву "Скоб", а редагує її приятель пластової молоді, мгр. Олександр Луцький, що рівночасно від року виконує працю діловода преси та інформації у Крайовій Пластовій Старшині у США.

Хоча "Скоб" призначений у першу чергу для інформування українського громадянства, читачів "Америки", про діяльність Українського Пласту, — він цікавий також для молодших друзів тому, що він подає силу найрізноманітніших вісток про працю пластового юнацтва не лише у Філядельфії, але й загально у США. Незвичайно корисне у цій сторінці те, що вона подає все нові актуальні вістки, не лише про останні події у пластовому житті, але також про всі актуальні доручення, указівки щодо праці, про гасла плянування на найближчий час тощо. Одним словом — "Скоб", як пристало на цікавий пластовий орган, тримає руку на живчику пластового життя і пливе разом з ним, а не поза ним.

Тому радимо тим нашим читачам, які мають можливість, завжди переглядати ці справді пластові сторінки "Скоба", а його редакторів бажаємо дальших успіхів у його такій корисній для Пласту праці.

О. К.

Роди рогів у тварин

Рисунок ч. I.

У Пласті, намагаючись пізнати природу, ми часто прибираємо назви деяких тварин для наших гуртків, роїв та інших пластових частин. До цього дуже часто підбираємо такі назви як "Олені", "Тури", "Буйволи" та інші назви таких тварин, які належать до роду кіз, сарн чи іншої рогатої дичини. Дуже часто пересічне знання про тих тварин досить обмежене або й помилкове. Мабуть, дуже цікаво знати про роги тих тварин, які у багатьох випадках становлять їх красу та символ поваги.

Найновіші зоологічні розвідки відкрили і визначили різницю поміж двома головними родами рогів.*) Англійська мова має два слова, які вказують на цю різницю: "горнс" і "антлерс". В українській мові такого розрізнення в термінології немає. Тому тут будемо вживати нововитворений термін для розпізнання двох родів рогів. А саме, "горнс" означає прийняте українське слово "роги", а "антлерс" будемо називати словом "костороги". Далі подамо вияснення цього терміну.

Тож яка різниця поміж рогами і косторогами? Слід розпочати деякими прикладами. Роги. — це те, що бачимо у худоби, диких волів, кіз, антилоп, носорогів тощо (дивись ілюстрації "а, б, в, г, г"). Костороги — це те, що бачимо в оленів та іншого роду сарн (див. мал. I і II для порівняння). Різниця поміж цими двома родами є засаднича: структуральна, біологічна та функціональна. Ріг в антилопи чи худоби складається з матеріалу, званого "рогатина"

(з того і слово — роги). Це є той сам матеріал що нігті, волосся, копита у коней, пір'я у птахів та інші тверді тканини, які виростають з організму тварин. Того роду тканина складається здебільша з протеїни, і з хвилюною, коли виросте із зародка, не є живою частиною організму. У ній нема чуття ані доступу крові. Ріг не може відрости, коли його відтяти чи відламати. якщо так трапиться, то дана звірина тратить свій ріг назавжди. Але тут є виняток у випадку одного роду дикої кози. Ясна річ, що під тим оглядом ріг не функціонує так само як нігті чи волосся, які хоч мають таку саму тканину у зародку, ростуть увесь час. Роги після того, як доростуть до своєї зрілої величини, перестають рости.

Костороги, які бачимо в оленів чи в іншого роду сарн, складаються з матеріалу, який є такий самий як кість. І тому саме дозволяємо собі увести цей новий термін "костороги", який указує на те, що це є костисті роги. Костороги, інакше як роги, не є виростом із зародка, а правдивою кісткою з усіма тими самими складниками, як і пересічна кість донебудь в організмі звірини. Вони мають доплив крові і нервову тканину та й різного роду залози, що надає їм чуття дотику, болю, температури тощо.

Костороги не тривають ціле життя звірини. Вони сезонно відпадають (переважно раз у рік), а на їх місце відростають нові. Більшість часу свого тривання костороги покриті шкірою із шерстю так як решта тіла. Про це докладніше будемо говорити пізніше.

Типові роги (рисунок ч. I) і костороги (рисунок ч. II), як їх бачимо зпереду і збоку. На рисунку ч. I — це роги одного роду африканської антилопи. На рисунку ч. II — це костороги північно-американського "карібу".

Рисунок ч. II

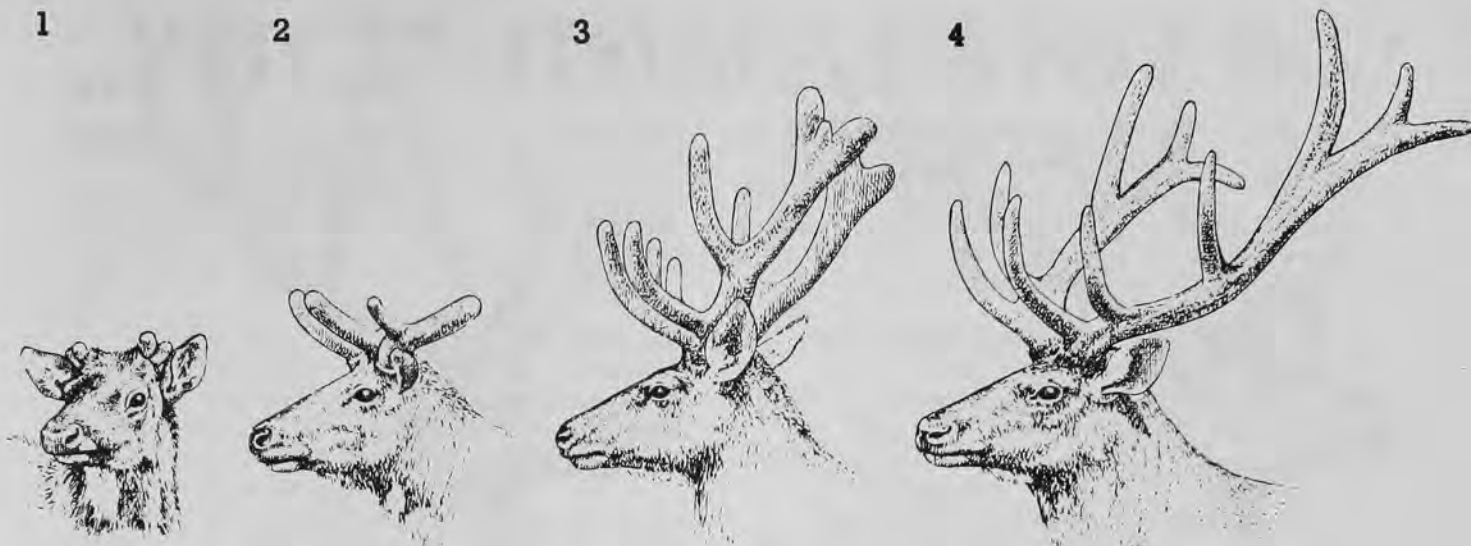
*) Деякі відомості та пояснення у цій статті подані на підставі наукової розвідки: Моделл, Вольте: "Горнс енд Антлерс", в журналі "Амерікен Саянтист" із травня 1969 р.

1

2

3

4

Також однією із засадничих різниць між рогами і косторогами — це те, що роги переважно є хоч частинно порожні з нутра, костороги натомість, так як кожна інша кість, є виповнені.

Можна б описати різні роди тварин з рогами і косторогами. Тут ми тільки обмежилися до засадничих різниць і показали їх в ілюстраціях та рисунках. Слід звернути увагу на ілюстрації "а" і "г", які показують різні форми типових рогів. Також рисунок II та ілюстрації 1 до 6 показують типові костороги.

Але, мабуть, цікаво було б затриматися над обговоренням практичної вартості чи доцільності рогів і косторогів для тих тварин, які їх мають. Перші примітивні роги знаходимо у відомих гігантів, динозаврів, та в інших того роду потвор, які жили на землі приблизно сто мільйонів років тому. Ріг носорога появляється щойно сорок мільйонів років тому, а інші роди правдивих рогів починають розвиватися в різних родах тварин трохи пізніше. У кожному випадку, упродовж цілої еволюційної історії тварин роги і по сьогоднішній день служили і служать таким практичним цілям як засіб оборони, зброя до нападу проти природнього ворога тощо.

Костороги, натомість, в історії еволюції

появляються вперше щойно 25 мільйонів років тому і, мабуть, доходять до свого найкращого розвитку при кінці останнього льодовика на землі, коли один рід родини "сервіде" (рід оленя) носив роги, що важили приблизно 70 кілограмів (154 фунти) і були широкі на три мегри. У противенстві до рогів костороги в засадничому ніколи не служили і не служать як засіб оборони чи зброя до нападу. Навпаки, хоча вони маєстатично виглядають, вони роблять звірину неповороткою, утруднюють швидкість у біганні, а в час бійки, що трапляється досить часто, роги стають перешкодою, коли заплутуються у кущах чи навіть і в косторогах свого супротивника.

Виринає питання — яку ціль природа призначила цій структурі на головах певного роду тварин? Довгий час зоологи не могли знайти відповідної відповіді на це питання. В останніх роках деякі науковці дійшли до висновку, що костороги служать своїм носіям як засіб охолодження організму у часі гарячої погоди. Це найкраще виявляється у випадку оленів, які щорічно тратять свої костороги. Нові костороги починають рости з ранішньою весною. Спершу вони дрібні і вповні покриті шкірою і шерстю. У часі пізньої весни та з початком літа вони доростають до найвищого ступеня своєї

а

б

в

г

г

5

маєстатичної краси. При кінці літа — з початком осені костороги оленя починають тратити свою шерсть і показується біла кість, яка поволі висихає і тратить доступ крові. Тоді зникають і інші життєві функції у косторогах (дивись ілюстрації ч. 1 до 6). У час осені костороги відпадають, відламлюючись у відповідному місці біля зародка. Упродовж цілої зими олені живуть без косторогів.

На підставі такого природного процесу науковці прийшли до висновку, що в час гарячих місяців у році організм носія косторогів охолоджується краще якраз тим, що велика поверхня шкіри дає кращу змогу для випарування води з організму. (Природний спосіб охолодження — це саме парування плинів, головно води. Це є й причина, чому люди потяються). Значить, костороги видають із себе піт, коли є гаряче. Це ж зовсім природний спосіб охолодження ссавців. У часі зимна слід затримати в організмі якнайбільше тепла, і тому, ясно, краще позбутися косторогів.

Також, мабуть, цікаво зазначити, що в часі останнього льодовика ті тварини, які стали носіями косторогів, почали розвивати більші костороги при кінці льодового віку, коли температура підносила. Їхні організми були в першу чергу пристосовані до холоду, тож із приходом тепла ці костороги почали служити їм як допоміжний засіб охолодження їх організму.

Наприкінці, слід навести ще один цікавий момент про типові оленячі костороги. Із кожним роком, коли нові костороги в оленя відростають, вони досягають до трохи більших розмірів та осягають більше розгалуження як кожного попереднього року. Це поступає до часу найсильнішого віку оленя — тобто те, що ми часто називаємо «сила віку». У тому розріз та краса косторогів є пов'язані із провідництвом

6

отар або, сказати б, «гаремів» самиць. Значить, можна бачити і другорядну міць косторогів.

В загальному — зоологи вважають, що тварини із косторогами не всилі встоятися еволюційно, і з часом їх рід або загине, або перейде таку зміну, де вони затратять костороги цілком і приймуть трохи практичнішу побудову організму.

Пл. сен. Іриней Ісаїв
Філадельфія, США

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO

Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.

ЧИ ВИ ВЖЕ СКЛАЛИ

в цьому році

ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»?

● Якщо ні, то просимо це зробити негайно. Прибутки з передплат не вистачають на покриття всіх витрат, получених з видаванням «Юнака».

„РИСІ” ПОМАГАЮТЬ...

Може знаєте, а може ні — в Нью-Йорку сніг паде досить рідко, але зате, якщо попадає кілька годин — все міняється. Авта не можуть їздити, вулиці пустіють, пошту не розносять, стає тихо, і хоч раз все виглядає чисте, біле й гарне. Та це трапляється один або два рази в рік.

Сталось так і в січні цієї зими. Нападало снігу, як ніколи. Ось і школярів раніше випустили зі шкіл. Повертаються і пластуни зі своєї української школи. Ще не зникли зовсім з очей строгій сестрі-вчительці, а вже покидали у сніг книжки та й кидаються сніжками.

Хто кидається, а хто ні. Андрієві не сніжки в голові (ви вже знаєте його — це той вічний гуртковий “Рисі”!).

— Гей, перестань! — кликнув Андрій, закриваючись книжками від Ігоря.

Пішоходи позасипувані, властители крамниць пробують відчистити їх та це важко для непривиклих...

— “Бойс! Ду ю вонт а джаб?” — запропонував Андрієві та Ігореві властитель книгарні.

Здивовано подивились вони на лопати. Досі ще не працювали, не було нагоди. погодилися, ще й як радо! Взялись до відкидування снігу.

— Ай! Ай! — скрикнули дівчата, що йшли поволі з Олегом та Славком. Це Ігор замахнувся на них повною лопатою пухкого снігу. Та тільки налякав, бо в дверях, покурюючи файку, вигідно стояв і поглядав його працедавець.

— А що це ти до роботи взявся? Дайте, ми вам поможемо, — запропонував Олег.

— Не чіпай! Нам за це платять!

— Ого! — здивувались.

За хвилину вже й вони відкидали сніг біля сусіднього банку. Розчервонілись, спітніли, але роботу закінчили. Діставши за плату пішли до цукорні на соду. Плянували, що хто зробить зі своїми грішми. Дораджував ще й Славко, що по школі завжди працював в цукорні. Присівся до них...

— Е, що то за сніг. От у нас... Одного разу впало стільки снігу, що ми дверей не могли від-

чинити. Мусіли копати тунель, щоб вийти...

Хлопці радо слухали Славка. Він часто оповідав різні чуда-дива про Україну, бо він тут тільки два роки. В нього ці розповіді якимось інакше виходили ніж у батьків хлопців. Може тому, що був їх ровесником, та й неважно ж звідти...

Але Андрій думав щось інше.

— Слухайте, не забуваймо про пластовий змаг... — почав Андрій.

— Ну, чому тепер починати про змаг, перервав Ігор.

— А тому, що...

Не дали договорити. Андрій якийсь час мовчав, але за хвилину сказав:

— Пам'ятаєте про землетрус? В Югославії? В Баня Луці? — Ото мусіло бути страшно...

Це їм у школі отець якраз сьогодні оповів про страхіття землетрусу, від якого потерпіли тисячі людей, в більшості українці. І хати повалені, і школи, і майно все знищене. А ще й зима строга. Закликав, щоб учні складали гроші й одяг для потерпілих.

— Може б ми так гуртком... — почав знову Андрій.

— Ти думаєш про ці гроші? — догадались відразу хлопці.

— А чому б ні, ми ж їх заробили і ще можемо заробити.

Не вагались. Покликали решту хлопців і розійшлись по місті відкидати сніг.

На другий день — дістали від отця адресу української школи в Югославії і писали листа:

— Дорогі друзі! Ми довідалися про Ваше нещастя і хотіли б Вам допомогти. Посилаємо наш скромний дарунок. Напишіть нам про себе. — Пластовий гурток “Рисі”.

Отакі то були з них писарі. Не надзвичайні, але щирі. Долучили чек і вислали.

А Андрія далі мучила думка про змаг — і він у п'ятницю спитав у друга зв'язкового:

— Друже! А чи та дружба, про яку сказано у вимогах змагу, мусить бути з пластунами, чи може бути також і з іншими українськими хлопцями?

— Ні, не конечно з пластунами. Чого ж?

Догадайтесь, чому Андрій про те питав? Він думав про те, що найкращий доказ дружби — допомогти тим, що потребують помочі. А “Рисі” дали поміч своїм незнаним, а все ж близьким, бо українським одноліткам в Югославії

Л. Ю.

**Чи Ви вже вирівняли
передплату?**

Що читати?

РЕКОМЕНДУЄМО для МОЛОДІ І СТАРШИХ ПЛЯТЕРО І Я ХУАН РАМОН ХІМЕНЕСА

ЛАВРЕАТА НОБЕЛЯ

Переклад: Б. БОЙЧУКА

Графіка: Л. ГУЦАЛЮКА

замовляти чи слати належність - 3 дол.

The New York Group

64-15 Dieterle Cresc.

Rego Park NY 11374

УВАГА!

УВАГА!

Для пластової молоді книжку "Плятеро і я" продаємо по зниженій ціні — 1.00 ам. дол.

"ПЛЯТЕРО І Я"

Хуан Рамон Хіменес: "ПЛЯТЕРО І Я", переклав Богдан Бойчук; додаток — 9 поезій Хіменеса у перекладі Вольфрама Буркгарда, обкладинка і рисунки Любослава Гуцалюка. — Видання "На горі", серія "для аматорів", Штутт-гарт-Нью-Йорк, 1968 р.

Ці прегарні поетичні картини визначного еспанського поета і письменника, лавреата літературної нагороди Нобеля, Хуана Рамона Хіменеса передає нам українською мовою з великим піетизмом для автора поет т. зв. Нью-Йоркської групи, Богдан Бойчук.

Книжечка видана на добірному, лискучому папері з графіками Любослава Гуцалюка призначена однаково для молоді і для старших. Це історія відношення автора до срібного ослика, передана у ряді картин із щоденного життя серед людей і краєвидів невеличкого андалузійського містечка Могер.

Для молоді вона цікава дивовижними пригодами та переживаннями срібного ослика, що називається Плятеро. — для старших — ця книжечка повна символіки й поезії.

Перекладач "Плятеро і я", Богдан Бойчук, у своєму післяслові про Хіменеса каже, що автор ціле життя зустрічав людей теплом. Богдан Бойчук віддає цю книгу читачеві з надією, що переклад передасть бодай частину цього тепла українській людині.

Для кращого пізнання характеру книжки передруковуємо читачам "Юнака" першу картину із "Плятеро і я" і заохочуємо їх до набуття цієї прегарної книжечки для своєї бібліотеки.

Щоб дати змогу пластовому юнацтву її пізнати, перекладач Богдан Бойчук віддає її для пластунів у зниженій ціні — 1.00 дол. за примірник.

ПЛЯТЕРО

О. К.

Плятеро — маленький, пухнатий, гладкий; такий м'якенький зверху, що здається, наче б він з бавовни і без костей. Тільки гагатові дзеркала його очей — тверді, неначе чорні скляні скарабей.

Я пускаю його вільно, і він іде на луки і пестить тепло ніздрями рожеві, голубі жовті квіти, ледве їх торкаючи... Я кличу його солодко: "Плятеро?" — і він біжить до мене веселою ристю, яка мені здається сміхом чи якимсь уявним брязкотом дзвінків...

Ість, що йому подам. Він любить мандаринки, мускатний виноград із чистого бурштину, фіолетні фіги, на яких є кришталева краплина меду.

Він ніжний і розпещений, наче хлопчик, наче дівчинка; але міцний і сухий внутрі, мов з каменю. Коли в неділю виїжджаю ним з останніх вуличок містечка, — селяни в чистих сорочках, поважні, зупиняються, щоб глянути на нього:

— Сталь у нім?

Так, у ньому — сталь. Сталь і місячне срібло.

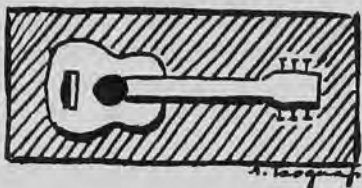
(Із книги Х. Р. Хіменеса "Плятеро і я")

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, прислудувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

ГІТАРА І МИ

Гомін. Проходять постаті, але я їх не бачу. Дивлюся в напрямі сміху співвиконавців; Тереса крутить пальцями, а Маруся вже сотий раз настроює гітару. За сценою тісно, дуже тісно і гаряче. Трію у помідорових суконках дуже нервово. Нагло я почула, що професор Левицький оголошує наш вихід на сцену.

Нас три — Маруся, Тереса і я — давно вже проводили разом вакації і товаришували. Пригранні Марусиною гітари ми завжди співали українських народних і пластових пісень, яких навчилися на сходинах. Знали ми їх багато. І завжди їх співали. Часом співали вакаційникам із "Білого Дому".

Одного дня Тересин батько піддав думку: — Може б виступали ви у показі юних талантів на "Союзівці"?

— Жартуйте!

— Ні!

— Ми на "Союзівці" не працюємо.

— То що! Я поговорю з паном Квасом!

— Добре!

Нас прийняли. І почалися наші клопоти.

— Я не люблю цієї пісні.

— Я хочу її співати!

— Не вмію слів.

— Не буду співати!

— Гей, Марто! Яким голосом ти співаєш?

— Першим.

— То прошу не співати другим!

— Не пий зимного молока, горло застудиш!

— Я не люблю теплого молока.

— То пий чай!

— Ти стій посередині, а ти злівого боку!..

— Будеш мене заслоняти!

— Не буду!

— А що на "біс"?

— Який "біс"!

— Так голосно не співайте, ви мене заглушуєте.

— Пробуй голосніше співати.

— Струна трісла!!!

— Можна направити...

— ...під назвою "Гітара і ми".

Плещуть люди. Я прокинулась. Ми за по-

наша пошта

● Висилаючи \$6.00 на передплату нашого цінного журналу "Юнак" на 1970 р. і \$1.00 на його пресфонд, бажаю Вам у цьому новому році найкращих успіхів, а передусім багато передплатників. — Скоб! — Пл. юн. Тереня Малиновська, Парма, Огайо, США.

● Висилаю Вам передплату \$12.00 за 1969 і 1970 рік і на пресфонд "Юнака" \$3.00, разом \$15.00. Ваш "Юнак" це справді гарний пластовий журнал, який я залюбки читаю. Прошу далі продовжувати Вашу працю і заохочувати пластуна до читання української книжки. — Скоб! — Ст. пл. Рома Савчук, Дітройт, США.

● Дуже дякуємо за Вашого листа, якого ми одержали 23 січня ц. р. Подані Вами поради, щодо вживання літературної української мови, правильного правопису в нашому шкільному українському журналі прийняли ми радо до відома. Ми вже постаралися правописний словник Голоскевича для вжитку нашої редакції. Теж дякуємо Вам за те, що будете висилати обмінне число "Юнака" для вжитку редакції нашого журналу "Смолокип", як теж і українських учнів нашої публічної середньої школи у Вінніпезі. Коли вийде друге число "Смолокипа", вишлемо на Ваше бажання два примірники. У найближчому числі "Смолокипа" помістимо оголошення Вашого журналу "Юнак". Щиро дякуємо за Ваш привіт і поздоровлення для членів нашої Редколегії. Вітаю і я Вас нашим пластовим привітом — Скоб! — За Редакцію шкільного журналу "Смолокип": пл. розв. Марта Качор, Вінніпег, Канада.

● Дорогі Друзі! В листопаді м. р. Пластова Станиця у Філадельфії святкувала 20-річчя свого існування. З цієї нагоди 4-ий Курінь УПЮ-ок ім. Ольги Басараб у Філадельфії видав одноднівку під наголовком — "Естафета". Ця одноднівка мала на меті показати тяглість пластової діяльності нашого куреня упродовж його існування. Назву нашої одноднівки взяли ми з поезії Ліни Костенко п. н. "Естафети". (Текст цього вірша друкуємо в цьому числі "Юнака" на іншій сторінці. — Заувага Редакції). — Пластова ідея передається теж наче естафетою, з гуртка в гурток — і з покоління у покоління. — В долученні до цього листа пересилаю Вам примірник нашої одноднівки "Естафета". — СКОБ! — Пл. розв. Оленка Бережницька, Гурток "Дзвіночки", 4-тий курінь УПЮ-ок ім. Ольги Басараб, Філадельфія, США.

рядком висунулися на сцену. На сцені ще гарячіше. Світла печуть і засліплюють нам очі.

Немов з іншої планети чую звуки гітари. Чую свій голос. Дивний. Так, ніби я перший раз його чула...

— "Ой волошки, волошки..."

Після закінчення програми професор Левицький кличе нас до себе:

— Дівчата, чи ви могли б на другий тиждень?..

Пл. уч. Марта Бурачок

ЧОМУ ПЛАСТ НЕ ПОВИНЕН БУТИ ДВОМОВНИМ?

Серед українців не раз виникає дискусійне питання: чи Пласт повинен бути двомовним, тобто, чи пластуни повинні вживати українську і англійську мову, чи тільки українську?

Це питання тепер актуальне тому, що чимало молоді другої української генерації (тобто тих, що вже народжені на американському континенті — заувага Редакції "Юнака") бажало б належати до Пласту, хоч велика її частина майже не володіє українською мовою.

Перш за все треба мати на увазі, що Пласт не є школою, в якій діти мають вивчати українську мову. Для вивчення української мови є родина та школа українознавства. Треба зрозуміти, що Пласт — це українська організація, і тому діти, які хочуть брати активну участь у Пласті, повинні мати бодай деяке знання української мови. Про це повинні подбати батьки і рідна школа. Вже той факт, що пластові сходи відбуваються раз у тиждень, і то пересічно тільки одну годину, унеможлиблює тут вивчання української мови.

Запровадження двомовності у Пласті не сприяло б збереженню української самобутності, але навпаки — сприяло б асиміляції нашої молоді. Треба також пам'ятати, що оскільки мова є однією з найголовніших ознак культури, то тільки через її знання ми можемо вповні бути ознайомлені з українською культурою.

Очевидно, я не виключаю цілковито вживання англійської мови у Пласті. Але у Пласті її треба вживати тільки як другорядну мову у випадках пояснення деяких незрозумілих слів, провадження особливих зайнять тощо.

Варто також пам'ятати, що наш Пласт — це одна з небагатьох організацій, де українська мова повинна бути збережена. Якщо Пласт був би двомовним, то через краще знання англійської мови пластуни могли б швидко перестати вживати у Пласті українську мову. Розмовляючи у Пласті українською мовою на різні теми (як про природу, спорт і мистецтво), ми цим самим розвиваємо її знання.

Для нас, американців українського роду, які народилися в англійській країні, немає жадних труднощів вивчати англійську мову і володіти нею. Український Пласт має відіграти важливу роль у збереженні мови наших батьків, тобто української мови.

Врешті, треба пам'ятати, що українська мова у Пласті — це те найголовніше, що відрізняє наш український Пласт від подібних організацій інших народів.

Ст. пл. Оля Мовчан

(Із журналу Куреня УСП-ок "Шостокрилі" п. н. "Сорока на плоті" ч. 16, 1969 р.).

ДОПОМАГАЙМО НАШИМ БЛИЖНІМ!

ПЛАСТУНКИ ДОПОМАГАЮТЬ ПОТРЕБУЮЧИМ В ЮГОСЛАВІЇ

Ще перед оголошенням звернення Головної Пластової Булави до всього пластуництва у справі допомоги жертвам землетрусу в Югославії ми одержали листа до нашої редакції від юначок із гуртка "Русалки" з 28-го Куреня УПЮ-ок ім. Княгині Ольги у Клівленді, США. У ньому вони пишуть, що, довідавшись із української преси про нещастя наших земляків у Югославії, вони хочуть скласти на їхню допомогу свою лепту — свій власний заробіток із різдвяного базару.

Іхній чек на 90.00 доларів ми вислали негайно до Югославії на руки нашого Владики, Архiepіскопа Г. Букатка, а нашим читачам подаємо вілості зміст листа і віримо, що багато юнацьких гуртків відгукнеться, а може вже й відгукнулися на заклик наших подруг із Клівленду в їхньому листі. — Редакція.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

Гурток "РУСАЛКИ"

28-ий Курінь ім. Княгині Ольги
Клівленд, США

До Редакції

Журнала пластового юнацтва "Юнак"
на руки пл. сен. Ольги Кузьмович
Бабилон, Н. И., США

Довідавшись із часописів, яке нещастя навідало наших друзів у Югославії, ми, члени гуртка "Русалки", 28-го Куреня УПЮ-ок ім. Княгині Ольги у Клівленді, вирішили вислати їм наш заробіток з різдвяного базару як допомогу (\$90.00). Тому, що невідомо нам, чи Пласт організував таку допомогу чи ні — ці гроші пересилаємо на Ваші руки. Просимо ласкаво долучити цю нашу скромну лепту до загально-пластової допомоги, а якщо така не була зорганізована, то вислати в долученій коверті на призначену адресу.

Якщо вважаєте доцільним, то прошу помістити в "Юнаку" наш виклик до інших гуртків піти нашими слідами у пластовому ділі — допомогти ближньому.

Сердечно дякуємо за допомогу у завершенні нашого діла та зостаємось із пластовим привітом

С к о б !

Клівленд, 20 січня 1970 р.

Пл. розв. Аня М. Фаріон
скарбник гуртка "Русалки"

ЧОМУ ВОНО ТАК?

Ми обіцяли, що під таким наголовком міститимемо у майбутньому інші цікаві дописи наших читачів на актуальні для нашого теперішнього юнацтва теми. У цьому числі містимо листа до редакції "Юнака" пл. розв. Андрія Яроша з Нью-Йорку, як його реакцію на нашу рецензію на юнацькі одноднівки.

Друзі і Подруги! Пишіть до нас про інші для Вас актуальні проблеми (але не задовго!), а ми радо міститимемо Ваші дописи у цій рубриці п. н. "Чому воно так?" — Редакція.

Вельмишановні і дорогі Подруги і Друзі Редактори!

Щомісячний прихід "Юнака" до мене додому — це дуже радісна для мене подія, бо я справді дуже люблю цей журнал. Люблю його не тільки через цікаві статті чи приємні спомини із таборів, але також тому, що я бачу в ньому розвиток душі нашої пластошої молоді.

Читаючи 11-те число "Юнака" (за листопад 1969 р.), я запримітив декілька частин, які мене дуже розчарували. Перше — це на сторінці 14-й, де в оцінці одноднівок я зауважив такий вислів: "на жаль, бракує в ній (тематичі одноднівок) зацікавлення сучасною Україною та взагалі загально-українськими темами..." Цей вислів показує на великий брак розуміння нас, молодих, а головне, для способу нашого думання.

Ми повинні бути горді із того і тішитися, що наша молодь вибирає нашу українську мову, щоб висловити свої почування, а властиво у словах англійського романтика Вільяма Вордсворта (із Preface to the Second Edition of Lyrical Ballads — с. 1798): "Добра поезія і все інше красне письменство — це спонтанний вплив гарячих почувань".

Не можна вимагати від молоді, яка вродилася і виросла на чужині, щоб вона мала ЩИРІ і ПРАВДИВІ гарячі почування до країни, якої вона, правдоподібно, у своєму житті ще на свої очі не бачила.

Теж не можна вимагати від молоді, щоб вона писала про теми, яких вона (я думаю із малими винятками) справді не відчуває, бо тоді ця поезія чи гарна проза була б на поземі тих поетів, які прославляли Сталіна. Вона буде неприродна, мертва. Думаю так, як сказав поет Джан Кітс у листі до свого друга Джана Тейлора: "...якщо поезія не появляється так природньо, як листя на деревах — то було б ліпше, щоб вона взагалі не появлялася".

Тому благаю Вас, мої старші, шановні і дорогі Подруги і Друзі! Оцінюйте нашу молодечу "літературну творчість" на підставі її мови, почувань та живості! Не журіться, що ми тепер не пишемо про Україну чи її справи. Будьте певні, що багато з нас колись поїде в Україну — і, якщо вона дійсно така чудова, як ми це чуємо від Вас старших (а я певний, що такою вона є!), то зустріч із нею збудить і в нас ці самі ПРАВДИВІ, ГА-

РЯЧІ почування, що їх маєте Ви, і що ми будемо її далі прославляти у наших поезіях, нарисах чи статтях.

Вітаю — Скоб! — Нью-Йорк, 17 грудня 1969 р., пл. розв. Андрій Ярош, 3-й курінь УПУ-ів ім. гетьм. Івана Мазепи, Нью-Йорк, США.

Дорогий Андрію! Твій лист з 17. 12. 69 р. приніс нам небуденну радість. Ми писали нашу рецензію з метою, щоб хтось з юнацтва зареагував на наші рецензії. І Ти це зробив! Ще й як зробив!.. Спонтанно широко і розумно!

Робиш нам закид, що ми своїми рецензіями на юнацькі видання розчарували Тебе. Хоча це й нешляхетне бути причиною чийогось розчарування, але у цьому випадку ми свою нешляхетність лучимо з радістю. Бо й як не радіти, коли Твій лист порушив у "Юнаку" стільки гарних думок, — життєвих, актуальних і дуже пекучих проблем нашого пластового життя.

Пишучи згадану фразу у нашій рецензії на Ваші юнацькі видання, ми висловили жаль, що у тому багатстві настроїв думок і планувань, які ми знаходимо у Ваших журналах, було так мало таких, що були б пов'язані з Україною. Ми спостерігаємо, як живо у Вас нуртують проблеми В'єтнаму, Біяфри, муринів у США, скільки дискусій про загальнолюдський гуманізм, але як мало Ви, молоді, одночасно зворушуєтеся долею сьогочасної України. Ми — старші свідомі причини цього явища. Вона ніяк не в тому, що Ви народилися поза Україною. Скільки ж прикладів у нашому житті на те, що патріотами є люди, які ніколи своєї країни не бачили. Щоденне Ваше життя абсорбує стільки інформації, проблем, реклам, а то й психоз, що на наші внутрішні українські проблеми не стає ні часу, ні психічних спроможностей. І в цьому є найбільша небезпека нашого пластового виховання. У цьому зовсім не Ваша вина, Юні Друзі!

Згадуєш, Андрію, про Джана Кітса і Вільяма Вордсворта. Хто ж міг би не погодитися з їхніми оцінками вартостей поезії, вимогами широти думок і почувань поета? І борони Вас, Боже, від пози патріотів, від удавання Вашого зв'язку з Україною. Се було б убивче, це був би початок кінця Вашого пластового виховання.

Поки ми писали рецензії на Ваші таборіві видання, ми мали не раз нагоди розмовляти про поїздки в Україну з багатьма молодими. У нас є велика і цікава література про пам'ятники і людей України. І як дуже хотілось би, щоб якнайбільше корисного, вартісного, величюного зі скарбниці України стало і духовою власністю пластового юнацтва. Тож не бери, Андрію, нашого жалю нам за зле! Ми віримо нашим молодим Друзям і Подругам, таким як Ти, щирим і розумним, вдумливим, неспокойним, таким, що шукать і самі будують свою духовість, віримо у Ваше прагнення набуті українську духовість.

Сердечно дякуємо Тобі за Твого листа до нас і чекаємо на Твої чергові "жалі" чи просто участь у дискусії на різні теми на сторінках нашого і Твого "Юнака". Скоб! — Редакція.

ВЕЧІР ПЛАСТОВОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ В НЬЮ-ЙОРКУ

Танок "Запорозький герць". Виконують новаки і юнаки. Позаду біля стилізованої ватри сидять юнаки і юначки.

На закінчення святкувань 20-річчя Пластової Станиці в Нью-Йорку, 7-го грудня м. р., відбувся там вечір пластової молоді, який був виявом її самодіяльності у слові, пісні і танку.

При вщерті виповненій залі батьками, українськими громадянами, пластунами та пластунами Нью-Йорку і доколичних пл. станиць, пластова молодь (новацтво, юнацтво і старше пластуництво) показала наочно свої здібності у співі, танку, декламаціях та монтажах.

Вечір складався із 16-ти точок, і розпочав його словом до публіки

станичний, пл. сен. Павло Дорожинський.

Програма чергувалася від поважнішої у першій частині, де почули ми рецитацію двох віршів: "Пластовий вірш" Лесі Храпливої у виконанні новацтва і "Пластовий Станиці в Нью-Йорку" ст. пл. Уляни Близняк в інтерпретації авторки; крім того було скрипкове і фортепіанове сольо двоє молодих пластових музик, піяністки, пл. розв. Юліяни Осінчук, і скрипаля, ст. пл. Адріяна Бриттана. Ю. Осінчук виконувала ще і ролю акомпаніаторки для А. Бриттана та для хору групи

Танок "На вигоні". Виконують в гуцульських одягах юнаки і юначки ПЛ. Станиці в Нью-Йорку.

Хор юначок співає при акомпаніюванні пл. юн. Юліяни Осінчук.

пластунок-юначок, які м. і. відспівали з великим успіхом "Марш" композиції Ю. Осінчук.

Після перерви пластова молодь показала свою життєрадість, гумор, пластову романтику, а передусім добру підготовку точок і свободу виступу перед численнішою публікою.

Важко вирізнити одну чи другу виведену точку, бо всі вони були справді добрі, та кожна викликувала рясні оплески із залі. Цілість програми вів дотепно і зі справжнім знанням ролі конферансьє ст. пл. Юрій Денисенко.

За підготовку цього вдалого вечора відповідав окремий комітет пластунів і членів Пластприятю під проводом пл. сен. Галини Хамули, а знаменитим оформленням сцени зайнявся ст. пл. Тарас Гіряк.

Цей вечір самодіяльності був, здається, найкращим закінченням відзначування 20-річчя Пластової Станиці в Нью-Йорку. Тут пластова молодь могла показати, скільки вона може із себе дати та якою силою можливостей розпоряджає, коли спрямувати її у властиве річище.

Такий один вечір із сотнею молодих, повних запалу виконавців, з яких кожний старався бути найкращим, — це більший моральний успіх як десятка ювілейних бенкетів, а перш за все — це живий доказ, що пластова молодь хоче і вміє показати усі притаманні прикмети українських пластунів.

О. К.

Будьте ПЕРЕДплатником,
а не ПІСЛЯплатником

«ЮНАКА»!

Тому

ЩЕ СЬОГОДНІ

вишліть 6.00 дол.

як передплату на 1970 рік.

ТАБІР "ГІРСЬКИМИ СТЕЖКАМИ"

Минулорічний наш юнацький табір розташувався в чудовій долині біля озера Огари в "Його парку" у Британській Колумбії. Табір тривав від 26 липня до 3 серпня м. р.

Ми прибули на місце табору в суботу, стомлені шість-годинною їздою. Розтаборившись, ми лягли спати. Другого дня юнаки і юначки з Едмонтону, Саскатуну і Ріджайни зустрілись на відкритті табору, а потім ми розійшлися по своїх підтаборах виконувати свою денну програму. Едмонтонці, спільно з Саскатунцями ходили на коротку прогулянку в гори. По прогулянці ми мали свої курінні ватри.

У горах, як відомо, під час дня дуже тепло, але близько п'ятої години по полудні починає дуже зимніти. Вночі так зимно, що коли ми вставали вранці, то на шатрах і на землі був иній.

Під час таборування ми щодня ходили на прогулянки здобувати вершки гір, під час дозвілля і на ватрах ми знайомилися і зживалися. Одного дня ми не пішли на прогулянку, бо здавали іспити вмілостей.

Час минув дуже швидко, і коли ми вже добре познайомилися, треба було кінчати наше таборування. При останній ватрі всі учасники говорили про свої враження з

відбутого табору. Найкраще ми пам'ятатимемо ті моменти, коли ми здобували високі верхи. Тому ми й назвали наш табір "Гірськими стежками", бо наші спомини в'яжуться з мандрівками такими місцями. Ми попрощалися із юнаками і юначками із Саскатуну та Ріджайни і повернулися до Едмонтону стомлені, але загартовані, сповнені приємних вражень із пам'ятних подій, що їх нам дало таборування.

Пл. розв. Юрко Дитиняк
Гурток "Вовки", 13-ий Курінь ім.
Петра Конашевича - Сагайдачного,
Едмонтон

ТАБІР "ЧОТИРОКУТНИК СМЕРТИ"

Табір "Чотирикутник смерті" відбувся на терені на північ від Вінніпегу. Крім вінніпегського куреня юнаків до табору прилучився гурток юнаків із Мінеаполіс, США, та гурток юнаків з Оттави. Табір довго підготовлявся і був проведений в часі від 1-12 липня 1969 р.

В неділю, коли ми мали виїхати на табір, захопила нас у Вінніпезі страшна злива, і нам, на жаль, відклали початок табору аж на вівторок. У вівторок, щойно коли вже було соняшно і тепло, юнаки вибралися на місце табору, на північ від Гренд Біч у Манітобі.

На місці таборування знайшли ми лише маленьку полянку. Ми тут мали таборувати. Але по кількох годинах важкої праці вирубування дерев ми більш-менш розтаборилися. У першому тижні таборування, після закінчення будови табору, ми мали ще цікаву одноденну прогулянку, на якій училися їздити на канойках. Здається, було б дуже добре, коли б юнаки мали нагоду частіше на таких канойках їздити.

Однак, найцікавішою у наших заняттях була дводенна мандрівка у другому тижні таборування. Під час неї юнаки пройшли близько 32 миль в часі великої гарячі. З відповідним вирядом таборовики пройшли 16 миль від місця постійного таборування, там розтаборилися та переночували над берегом

озера під шаласами. Опісля учасники мандрівки поділилися на дві частини. Одна частина помирним кроком вернулася до табору, а друга група бічною дорогою пішла пробувати їзди на конях. Дві години пізніше від першої групи ці юнаки з другої групи рушили в поворотну дорогу до табору. Ідучи надзвичайно швидким кроком, дігнали вони першу групу та всі вже разом убігли, співаючи, на місце табору. Мандрівка була утомлива, але енергія хлопців хутко вернулася, коли дівчата запросили нас на гарячу вечерю.

У часі другого тижня табору юнаки пробували збудувати пристань для канойок, здавали пластові вмілості, пробу фізичної вправності та відбули спортовий день. В усі дні таборування учасники мали нагоду щонайменше раз на день купатися, а часом навіть більше, і тому багато учасників табору могло здати іспит умілості із плавання. Під час табору, який був розташований п'ять "миль" (читай: близько 30 ярдів!) від табору юначок,

ми мали різні вправи і спільні заняття, як от ватри, вечери і святкування Івана Купала.

Цей табір під проводом пл. розв. Андрія Стойкевича та під опікою пл. сєн. П. Мигальюка і пана Яківця пройшов дуже бадьоро і приємно. Багато дехто з учасників бажали продовжити його ще на тиждень. Ми думаємо, що цей табір був успішним, зокрема для тих, що хотіли працювати.

Пл. прих. Роман Стойкевич
і

Пл. прих. Юрій Балько
Гурток "Кобри",
7-ий Курінь УПЮ-ів
ім. Святослава Завойовника,

Чи Ви вже
вирівняли
передплату?

ЮНАЦЬКИЙ ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ТАБІР

Коменданти і члени проводів обидвох юнацьких лещатарських таборів на "Союзівці" в грудні 1969 р.

25 грудня м. р. з'їхалися на оселі "Союзівка" у Кергонксоні, США, юнаки та юначки з різних околиць США на 13-тий лещатарський табір, що його zorganizували курені УПС і УСП "Перші стежі" та "Бурлаки".

Того року участь у таборі була дуже численна, аж 61 юначка і 44 юнаки. Комендантами були, як минулого року, пл. сен. Ольга Михайлів і пл. сен. Ігор Суховерський. Пости бунчужних обняли ст. пл. Марійка Гельбіг і пл. розв. Роман Процик, а інструкторами були пл. сеньйори: Ю. Купчинський, В. Гнатківський і С. Чайковський, п. О. Слупчинський і старші юнаки, заавансовані у лещатарстві.

Відкриття табору відбулося у сніговій 26-го грудня м. р., яка спричинила замкнення лещатарських з'їздів так, що таборовики користувалися лише теренами "Союзівки". Другого дня, хоч далі була сильна сніговія, таборовики їздили вже цілий день на призначених з'їздах, хоча сніг сипав в очі і вітер тягнув у всі сторони. Цього вечора відбулася вечірка для таборовиків під проводом веселої бунчужної, ст. пл. М. Гельбіг.

Третій день табору приніс вікні перший гарний, хоч і зимний день. Їзда була чудова, а всі витяги були відкриті. Тоді початківці мали нагоду перший раз їздити витягами т. зв. "джер бар", і кращі лещатарі пробували вищих витягів. День пройшов з успіхом крім двох випадків серед таборовиків, а це зломання ноги та пошкодження

коліна. Увечері пл. сен. Я. Рубель висвітлив для таборовиків два лещатарські фільми.

Чергового дня нашого табору ми мали знову прегарну для лещатарства погоду та використали всі з'їзди. Тоді теж загостили до нас несподівано юнаки із зимового табору на пл. оселі "Вовча Тропа" в Іст Четгам, які, хоч і втомлені, привезли нашому таборові веселі подарунки: маленьке вантажне авто для вивезення надміру снігу, кілька лещатарів, щоб опікувалися таборовиками, трубку для кращого скликування учасників і трохи грошей для покриття лікування лещатарських випадків на нашому таборі.

Останнього дня нашого лещатарського табору відбулися змагання у сляомі під проводом пл. сен. Ю. Купчинського. До змагу стануло 12 юнаків і 4 юначки, а перші місця здобули Роман Купчинський і Христя Роговська. Висліди змагу були проголошені перед останньою прощальною ватрою, яка крім цього складалася і з точок, підготованих таборовиками, а саме: скечів, пісень та ігор. Цієї останньої ночі мало спалося таборовикам: близько третьої години ранку юнаки "напали" на табір юначок, а досвіта кілька відважних дівчат "напали" на табір юнаків.

Група пластуців, що приїхала з Гантеру, не робила "нападу", але зате залишила листа для цілого табору у віршованій формі.

Група інструкторів та помічників інструкторів, на юнацькому лещатарському таборі на "Союзівці" в грудні 1969 р.

Вранці, 31-го грудня, падав знову сніг, коли всі таборовики станули до закриття табору на майдані "Союзівки". Відбулася роздача посвідок, роблення групових знімків, останні прощання і всі розїхалися додому.

Як із кожного доброго табору залишилося багато вражень і споминів. Також залишилося в нас багато нових знайомств, пізнали ми багато друзів і набули нових лещатарських умілостей.

Думаю, що залишаючи цей табір, ми всі мали надію повернутися на другий рік на черговий лещатарський юнацький табір.

Пл. вірл. Юліана Осінчук
таборова репортерка

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя;
Допомога окаліцілим і німічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах;
Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в анрлійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ОДЯГУ В ЛОС АНДЖЕЛЕС

Однією із найкращих кінцевих імпрез 1969-ого року в Лос Анджелес, США, був показ історичних одягів, що відбувся 26 жовтня в Українському Культурному Центрі. Цей чудовий виступ приготувала "Секція дружин інженерів" разом з нашими мамами і татами, під керівництвом пані Ірини Сіяк.

На цьому вечорі, крім старших, виступили теж діти і молодь, серед яких було багато новаків, новачок та юнацтва. Першу частину програми виповнили деклямації та народні танці. В моделюванні народних одягів (Київщина, Полтавщина) взяли участь такі пластунки: Оксана Стойко, Марійка Васильків, Христя Осадца, Мона Христя Снилик.

Танцювальний гурток "Маки" із Лос Анджелес, США. Зліва до права: Христя Обух, Зірка Бульчак, Мона Снилик, Катруся Маланчук і Марійка Васильків.

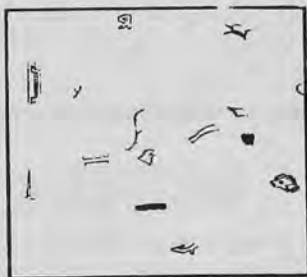
Танцювальний гурток "МАКИ" (Зірка Бульчак, Марійка Васильків, Катруся Маланчук, Христя Обух) виступили в танці "Маки", укладу та мистецької підготовки пані Марти Сіяк-Олеksiшин. Двоє найменших (чотирорічні) Уляна Олексинин та Олег Чайківський відтанцювали "Козачка" на велику радість усім зібраним. Дуже приємний був танок "Пастушки" (Мирон Маланчук, Тиміш Чайківський, Адріан Обух, Мирон Словський), яких приготував до виступу пан Роман Олексинин. Сольотанок "Чобітки" (уклад та мистецьке керівництво пані Марта Сіяк-Олексинин) за-танцювала Мона Христя Снилик.

Найгарніше деклямував найменший декляматор, чотирорічний Віктор Гнип, а саме вірша В. Переславець "Наша Батьківщина". Далше деклямували: Богдан Захарук вірша Яра Славутича "Київ", Валя Лімонченко вірша Василя Симоненка "Український Лев", Ліда Василян вірша Ганни Черинь "Чорнозем" та Петро Гнип вірша В. Симоненка "Народ мій є".

Гарний був показ дійсних українських історичних одягів, що їх моделювали пані і панове у другій частині програми: "Дівчина доби Трипільля" — пані Дарка Ганкевич, "Княгиня Ольга" — пані Марта Сіяк-Олексинин, "Дівчина боярського роду" — пані Анна Чупило, "Бояриня" — пані Ірина Бульчак, "Міщанка" — пані Андрея Окрушко, "Гетьманша" — пані Міка Козбур, "Полкошник Богун" — пластун Богдан Стойко, "Довбуш" — пан Роман Олексинин.

Цей вечір був дуже повчальним головню для дітей і молоді. Зібрані гості, свої та чужі, які виготовили велику залю Українського Культурного Осередку, довго і захоплено нагороджували оплесками молодих акторів, модельок, моделей та керівників імпрези. Вдячні діти і молодь вручили паням Ірині Сіяк та Марті Сіяк-Олексинин китиці квітів. Ми, молоді українські діти, горді за могутність і славу наших предків, які вміли гарно та зі смаком одягатися. Нам приємно, що показом наших народних та історичних одягів можемо на чужині приєднати Україні приятелів.

Пл. уч. Мона Христя Снилик:
Гурток "Синиці"
Лос Анджелес, США

Розгадка рисункової загадки п. н. "Чи ви спостережливі?" з "Юнака" за березень ц. р.

Наближається ВЕЛИКДЕНЬ!

З тієї нагоди купіть собі

СПІВАНИК

під назвою

"ЯГІЛКИ"

який зладив

д-р Олександр Барилляк.

● У співанику "ЯГІЛКИ" є 65 текстів і мелодій різних ягілок з нотами на два голоси та докладні вказівки, як виводити ягілки.

● Співаник "ЯГІЛКИ" видала Пластова Кооператива "Плай" в Торонті. Він має 62 сторінки друку. Ціна — \$1.50 за 1 примірник.

● Хто купує принаймні 10 примірників співаника "ЯГІЛКИ" дістає відповідний опуст.

● Купуйте співаник "ЯГІЛКИ" у своїй книгарні або замовляйте (пересилаючи одночасно належність чеком або грошовим переказом) у Пластовій Кооперативі "Плай" в Торонті:

НАШ КУРІННИЙ ТАБІР

Юнаки із Бріджпорту, США, на прогулянці. Зліва до права: (стоять) пл. уч. Степан Пелешук і пл. прих. Володимир Комарницький, (сидять) пл. прихильники — Михайло Романів, Мирон Ковач і Євген Пендаківський, Славко Цап та їхній провідник, пл. розв. Мирон Стахів. — Світлив пл. уч. Роман Сенів.

При кінці червня м. р. 10 юнаків з гуртків "Кобри" і "Тарпани" з Бріджпорту, Конн., США, відбули свій курінний табір на пластовій оселі "Вобрівка" біля Гартфорду.

Погода цілий тиждень була дуже гарна, і ми з неї добре користали. У часі нашого табору ми пішли на прогулянку до "Фармінгтон Рівер", де стоїть нова тама і де стало нове озеро. Вечорами відбувалися вогники. Тому що недалеко від нашого табору був рівночасно табір юнацького куреня з Гартфорду і там таборувала також "Шко-

Юнаки з Бріджпорту готові до спортивних занять. Зліва до права: (стоять) пл. уч. Степан Пелешук, пл. уч. Роман Сенів, пл. прих. Славко Цап, пл. прих. Мирон Ковач і пл. прих. Володимир Комарницький, (сидять) пл. прихильники Євген Пендаківський, Михайло Романів і Роман Сливінський. — Світлив пл. розв. Мирон Стахів.

ла Булавних", то ми мали нагоду нав'язати нові знайомства та дружби.

Одного вечора ми були гостями у "Школі Булавних" на вечері і ласували їхніми варениками, яких вони наробили дуже багато.

Саме після цієї смачної вечері, коли юнаки пішли вчасно спати, ми збудили їх на тихий "напад" на табір юнаків з Гартфорду. Дуже тихо і уважно наші юнаки підкрадалися до табору, але добра стійка почула нас і збудила цілий табір. Наш "напад" не вдавсь, але юнаки дістали добру практику у підходженні.

Тиждень нашого курінного таборування минув швидко і весело. Юнаки багато скористали із цього таборування. Мала їх група мала велику можливість навчитися практичного пластування. Кожний юнак був кухонним, і кожний робив усі праці у таборі.

у СМІ-НИ СЯ!

У ДЕНТИСТА

Батько: Синку тобі, мабуть, дуже боліло, як дентист виривав тобі зуби?

Син: Ні, тату! То кричав дентист, бо я його вкусив за палець.

(За "Лисом Микитою")

**

УМІЄ ГРАМАТИКУ

Учитель запитує ученицю:

— Як буде майбутній час від дієслова "люблю"?

— Вийду заміж...

**

НА ФАРМІ

Слуга до господаря:

— Прошу пана, що накажете сьогодні робити, — чи їхати з панею до міста, чи гнїй на поле возити?.. Мені все одне...

**

ДОБРЕ НАПІМНЕННЯ

Іде син до річки купатися, а мати йому наказує:

— Гляди, синку, як утопишся, то навіть і не приходь додому. — Буде тобі за те від батька!..

(За журналом із Вінніпегу "Смолоскип" за листопад 1959)

Я раджу всім організувати курінні або станичні табори у своїх пл. станицях. Із такого табору напевно багато скористаєте, і він залишить вам приємні спомини.

Пл. розв. Мирон Стахів
Бріджпорт, США

ВЕСЕЛКА

144 Друга Євгену в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

✦ Зимні і теплі перекуси, сніданки, полуденки ✦ содові води
✦ морозиво ✦ солодощі — теж вибагливі, імпортовані
✦ шкільне і канц. приладдя ✦ українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

Від адміністрації

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА" ЯКІ ВПЛИНУЛИ В ЛЮТОМУ Ц. Р.

Українська Народня Каса, Монреаль, Канада	50.00
пл. юн. Богдан Сохан, Йонкерс, США	8.00
Пластова Станиця в Воффало, США	6.00
пл. сен. Омелян Хабурський, Торонто, Канада	6.00
пл. сен. Орест Джулинський, Торонто, Канада	6.00
Тиміш Федшин, Стетен Айленд, США	6.00
пл. юн. Андрій Филипович, Чикаго, США	5.00
Іван Андрусишин, Оквілл, Канада	5.00
ст. пл. Роксоляна Кручова, Монреаль, Канада	5.00
пл. юн. Андрій Реннер, Озон Парк, США	4.00
пл. юн. Дарка Кушмелин, Торонто, Канада	4.00
пл. сен. Анатоль Ромах, Дітройт, США	4.00
пл. юн. Денис Осередчук, Кренфорд, США	4.00
пл. юн. Зенон і Андрій Березовські, Торонто	4.00
ст. пл. Богдан Ключас, Гайланд Парк, США	4.00
пл. юн. Орест Осмак, Торонто, Канада	4.00
пл. юн. Таїса Шеремета, Вінгемтон, США	4.00
пл. юн. Рома і Аня Фаріони, Парма, США	4.00
ст. пл. Олександр і пл. юн. Марта Олійники, Монреаль, Канада	4.00
ст. пл. Рома Савчук, Дітройт, США	3.00
о. Іван Кіт, Лювен, Бельгія	3.00
пл. юн. Богдан Сосак, Лейтем, США	3.00
пл. сен. Анна Герасимович, Манчестер, Англія	2.55
пл. юн. Ярема Кучинський, Ноттінгем, Англія	2.55
пл. юн. Богдан і Олег Шклярі, Монреаль, Канада	2.00
ст. пл. Петро Срібняк, Вінніпег, Канада	2.00
пл. юн. Ігор і Ліда Микити, Кліфтон, США	2.00
пл. юн. Володимир і Богдан Цимбалісті, Льюїсвілл	2.00
пл. сен. Володимир Бутенко, Джеймсвілл, США	2.00

пл. юн. Ірина Бурій, Торонто, Канада	2.00
пл. юн. Орест Мороз, Едмонтон, Канада	2.00
пл. юн. Ліда і Рома Войки, Монреаль, Канада	2.00
пл. юн. Даня Баран, Монреаль, Канада	2.00
пл. юн. Борис Шепертицький, Вінніпег, Канада	2.00
пл. юн. Юрій і Орест Щеснюки, Нью-Йорк, США	2.00
пл. скоб Ігор Савчук, Вудсайд, США	2.00
пл. юн. Роман Процик, Філадельфія, США	2.00
пл. юн. Борис Черник, Вудсайд, США	2.00
пл. юн. Володимир Ціховляс, Монреаль, Канада	2.00
пл. юн. Олег і Ліда Беднарські, Монреаль	2.00
пл. юн. Лев і Роман Шевчуки, Торонто, Канада	2.00
пл. юн. Рома Голинська, Торонто, Канада	2.00
пл. юн. Рома Ільницька, Чикаго, США	2.00
пл. юн. Олег Дробочський, Бовлінг Грін, США	2.00
пл. юн. Дарка Івахів, Чикаго, США	1.00
пл. юн. Христия Волосяська, Бронкс, США	1.00
ст. пл. Андрій і пл. юн. Віктор Крамарі, Гартфорд, США	1.00
пл. юн. Марта і Дарія Шараневичі, Торонто	1.00
пл. сен. Богдан Сененко, Джерсі Сіті, США	1.00
пл. юн. Марта Кічоровська, Адельфі, США	1.00
пл. юн. Леся Дереш, Ірвінгтон, США	1.00
пл. юн. Степан Черниченко, Петерсон, США	1.00
пл. юн. Леся Давидович, Торонто, Канада	1.00
ст. пл. Роман Федорика, Магвач, США	1.00
Разом у цьому списку	\$201.10

Друзі і Подруги! Пресфонд призначений на дальшу розбудову Вашого "Юнака". Тому кожний і кожна з Вас, кожний юнацький гурток і кожний юнацький курінь повинні **принаймні раз у рік** переслати до нашої адміністрації **пожертву на пресфонд свого журналу**. Хто з Вас у цьому році не переслав ще досі свої пожертви на пресфонд "Юнака", хай зробить це ще сьогодні! — Хто **черговий?**

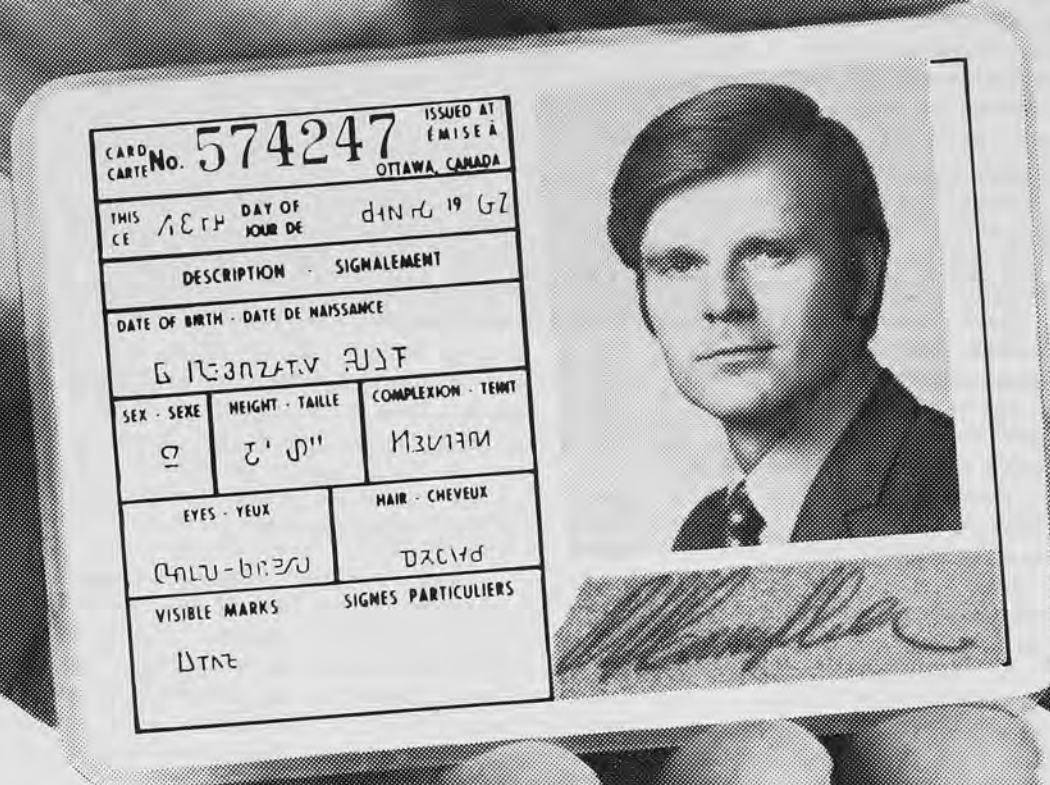
ЧИ ВИ СПОСТЕРЕЖЛИВІ?

Віднайдіть різниці між одним і другим образком!

Друзі і Подруги! Придивіться добре цим двом образкам і знайдіть на них 15 різниць! Шукайте терпеливо, поки їх не знайдете! Бажаємо успіху!

Розгадка цієї цікавої рисункової загадки під назвою "Чи ви спостережливі?" надрукована в цьому числі на сторінці 23-ій.

Я став громадянином Канади на власне бажання!

Мені не треба було тут народитися, щоб відчути гордість та задоволення громадянина Канади.

Прийнявши громадянство країни, яку я сам вибрав, я свідомий мого права приймати повну участь у майбутній долі цієї величезної країни свободи та покращання майбутнього.

Канадський прапор є моїм прапором, і я радію з того, що я маю однакові права на покращання свого добробуту і на обов'язки з усіма тими, для кого він майорить.

Уряд Канади

STÁŇTE SA KANADSKÝM OBČANOM	
BLI KANADISK	PALIEKAT
STATSBORGER	KANADĀS PILSONIS
STÁŇTE SE	POSTANITE KANADSKI
KANADSKÝMI	DRŽAVLJANI
OBČANY!	「我自願成為加拿大公民」
TAPK	Diventare
KANADOS	Cittadino Canadese
PILIEČIU	カナダ市民になります。
Werden Sie kanadischer Staatsbürger!	
Przyjmujcie obywatelstwo	
	kanadyjskie
POSTANITE KANADSKI	FAÇA-SE
DRŽAVLJAN	CIDADÃO
	CANADIANO
Приймайте громадянство Канади	
Tule Kanadan	"Γίνε Καναδός Bliv Kanadisk
kansalaiseksi	ὕψιμος" statsborger
Wordt Canadees! Bliv Kanadensisk	
„Прийми Канадійське Громадянство“ Medborgare	
VÁLJON KANADAI ÁLLAMPOLGÁRRÁ	
pú ættir að gerast Canadískur ríkisborgari	

Чи Ви маєте право на користування привілеями? Чи готові Ви прийняти на себе обов'язки канадського громадянина? Довідайтеся про це в найближчому до Вас суді відділу канадського громадянства. Суди цього роду знаходяться до Ваших послуг у таких містах: ГАЛІФАКС, МОНКТОН, МОНТРЕАЛЬ, ОТТАВА, СУДБУРИ, ТОРОНТО, ГАМІЛЬТОН, СЕНТ-КЕТЕРІНС, КІЧЕНЕР, ЛОНДОН, ВІНДСОР, ВІННІПЕГ, РІДЖАЙНА, САСКАТУН, КАЛГАРИ, ЕДМОНТОН і ВАНКУВЕР.

Ви також можете писати на таку адресу:

Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department,
Ottawa, Ontario.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА". • Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, наводить серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. • ЗРОБІТЬ І ВИ "ДОВРЕ ДІЛО" та зголосіть ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ до нашої адміністрації!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ ЩО ВПЛИНУЛИ У СІЧНІ І ЛЮТОМУ Ц. Р.

1. Ольга Дівчин, Балтімор, США, для юнака в Німеччині (втретє).
2. Н. Н. Філядельфія, США, для священника у Франції.
3. Д-р В. Кліш, Філядельфія, США, для юнака у Франції і для юнака у Філядельфії (вчетверте).
4. Пл. сен. Юліян Крижановський, Філядельфія, США, для юначок у Бразилії (всьоме).
5. Роман Король, Бруклін, США, для юначки в Нью-арку (втретє).
6. Наталя Якимів, Ірвінгтон, США, для юначки в Аргентині (вчетверте).
7. Ст. пл. Василь Лончина, Дітройт, США, для двох юнаків у Гюстон, США.
8. Пл. юн. Галя Бродович, Монреаль Канада, для юнака в Югославії.
9. Пл. сен. Михайло Витягловський, Дітройт, США, для юнака в Торонті, Канада (за три роки).
10. Пл. сен. Лариса Музичка, Кентон, США, для юначки в Пармі, США (вчетверте).

11. Пл. сен. Марта Турчин, Філядельфія, США, для юначки в Буена Парк, США (всьоме).
12. О. Ярослав Гайманович, Монреаль, Канада (3 передплати для учнів Української Малої Папської Семінарії в Римі).
13. Пл. сен. Ярослав Гладкий, Гаррісбург, США, для юнака в Малій Семінарії в Римі.
14. Пл. сен. Оксана і Олександр Бережницькі, Боффало, США, для юнака в Югославії.
15. Підготовчий курінь УПЮ-ок, гурток "Жоржина" в Торонті, Канада, для юначки в Бразилії.

Разом 21 нова дарункова передплата.

Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за січень (ч. 1) ц. р. Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 427 дарункових передплат. За ці передплати ми посилали досі "Юнака" зразковим, але незможним юнакам і юначкам, головню з європейських і південно-американських країн, які бажають регулярно одержувати і читати "Юнака", але самі не спроможні заплатити за нього передплату.

Курені УСІ і УПС Перші Сітєжкі улаштовують табір „Сітєжки культури“

УВАГА!

УВАГА!

УВАГА!

ПЛАСТУНКИ

у віці від 16-го до 28-го року!

З радістю повідомляємо зацікавлених

- літературою і мистецтвом,
- музикою і журналістикою,
- драмою і кіно-мистецтвом,

що табір для УПЮ-ок і УСП-ок

“СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ” Ч. 4

відбудеться

від 15-го до 29-ого серпня ц. р.

на пластовій оселі “ВОВЧА ТРОПА”

в Іст Четгем, Н. Й., США.

Зголошення висилати до 30 травня до ст. пл. Марійки Гельбік на адресу:

Miss M. Helbik, 20 Marshall St., Apt. 10 W.
Irvington, N. J. 07111, USA

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕ-**
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в на-
шій кредитівці одержите: **5½ %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ

в українській кредитівці

“БУДУЧНІСТЬ”

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО
140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всіх
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

* літаком * кораблем * поїздом * автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одер-
жати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

*Чи Ви вже
вирівняли
передплату?*

Ціна 50 центів

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТИВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі

ПЛАЙ

БОРСУК

ЇЖАК

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів уміlostей

КАЖАН

БОБЕР

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожнoчасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

✱ КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

✱ ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ТАРПАН

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР